БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 189 (16.272) • 13 август 1975 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин

МЎЛ-КЎЛ ОЗУҚА ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Фарғона область Тошлоқ районидаги Охунбобоев номли колхозининг Ҳакимжон Абдураҳмонов бошлиқ комсомол—ёшлар бригадаси силос учун майдаланган маккажўхори поясидан дастлабки минг тоннасини ўраларга босди. Ёшлар 42 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 500 центнердан кўпроқ кўкпоя йиғиштириб олмоқдалар. Тўйимли озуқани тайёрлашнинг йиғиштиришдан тортиб ўраларга босишгача бўлган бутун жараён механизациялаштирилган. Бўшаб қолган майдонларда ер ҳайдалиб, такрор маккажўхори экилмоқда.

Охунбобоев районидаги Ленин номли колхозининг Дадажон Тожибоев бошлиқ бригадаси ҳам силос бостириш учун маккажўхори ўримини муваффақиятли олиб бормоқда. Бригада бу йил 123 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 500 центнердан кўкпоя йиғиштириш мажбуриятини олган.

Фарғона областининг маккажўхорикорлари беш йилликнинг якунловчи йилида жамоат чорвачилиги учун қиш мавсумига камида тўрт юз минг тонна силос тайёрлашни мўлжалламоқдалар.

(ЎзТАГ).

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Андижон областининг боғбонлари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун курашиб, давлатга хўл мева сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини бажардилар. 17 минг тоннадан зиёдроқ мева реализация қилинди. Бу ўтган йилнинг ана шу санасигача сотилганидан беш ярим минг тонна кўпдир. Хўжаобод, Москва, Жалолқудуқ, Избоскан, Марҳамат, Ленин, Қўрғонтепа районларидаги хўжаликларнинг боғларида, Киров номли аграр—саноат бирлашмасида бу йил ғоят мўл ҳосил етиштирилди. Андижонлик боғбонлар тағин қўшимча қилиб камида беш минг тонна мева сотишга аҳд қилдилар.

* * *

«Андижангидрострой»га қарашли 1-қурилиш-монтаж бошқармасининг 1-қурилиш участкаси коллективи 11 миллион 430 минг сўмлик ҳажмда қурилиш-монтаж ишлари беш йиллик планини барвақт бажарди. Йил охирига қадар беш йиллик программага қўшимча равишда бир ярим миллион сўмликдан зиёдроқ қурилиш-монтаж ишларини бажаришга аҳд қилинди. (ЎзТАГ).

АДАБИЁТНИНГ ЁШ КУЧЛАРИ

Ростов-Дондаги Вешенская станицасида Михаил Шолохов билан бўлиб ўтган учрашувлар ёш совет ёзувчиларининг, уларнинг социалистик мамлакатлардаги ҳамкасбларининг хотирасида бир умр унутилмайди. Атоқли санъаткор билан ижодий ёшларнинг шу самимий суҳбати давомида адиблар учун ғоят муҳим кўпгина масалалар ўртага қўйилди ва муҳокама қилинди. Шу суҳбатда, жумладан, адибнинг жамият олдидаги масъулияти ҳақида, совет адабиётининг энг яхши анъаналарига амал қилиш зарурлиги тўғрисида, ёзувчининг партия манфаатларига, халқ манфаатларига садоқати тўғрисида, буржуа идеологиясининг кўринишларига нисбатан муросасизлик тўғрисида ва бошқа масалалар ҳақида гапирилди. Бадиий сўз йирик намояндаларининг тажрибасини ёш авторларнинг ўрганиши, ижодий союзларнинг, устозларнинг талантли ёшларга кун сайин эътибор бериб туриши — адабиётимизнинг муваффақиятли ривожланиши учун, унинг янги чўққиларга кўтарилиши учун гаровдир.

Социалистик реализм адабиёти ўз тарихининг барча босқичларида мамлакат ҳаёти билан чамбарчас боғланиб, омманинг маънавий бойишига, коммунистик руҳда тарбияланишига актив кўмаклашди. Совет халқи баланд руҳ билан меҳнат қилиб, КПСС XXIV съезди қарорларини бажараётган, партиянинг навбатдаги XXV съездини муносиб кутиб олишга тайёрланаётган ҳозирги пайтда ҳам бизнинг адабиётимиз ўзининг юксак бурчига содиқ бўлиб қолмоқда.

Социалистик жамиятга хос ижодий изланиш руҳи, маданиятни ривожлантиришдан партия билан давлатнинг ғоят манфаатдор эканлиги, бадиий зиёлиларнинг муҳим талаб—эҳтиёжларига уларнинг меҳрибонлик билан қараши адабиётга янги кучларнинг кириб келиши учун, ёш сўз санъаткори шахсининг тўғри шаклланиши учун қулай шарт-шароит яратмоқда. Кўпгина таниқли ёзувчиларнинг таланти дастлабки беш йилликларнинг қурилиш майдончаларида, меҳнат жўш уриб турган жойларда камол топди ва ривожланди. Совет адиблари мана шу шонли анъанани давом эттириб, коммунистик қурилишнинг илғор марраларида меҳнат қилаётган кишилар билан бир сафда туришга интилмоқдалар. Ёш авторларнинг кейинги йилларда чиққан энг яхши асарларида замондошларимиз, маънавий жиҳатдан бой, кенг маълумотли, бунёдкор меҳнат аҳли бош қаҳрамон эканлиги қувончли бир ҳолдир. Ҳозирги кунлар тўғрисида, мамлакатнинг ва жаҳоннинг тақдири учун масъулиятни дадиллик билан ўз зиммасига олаётган авлод тўғрисида ёш ёзувчилардан бошқа ким ҳам ёрқин ва илҳомбахш сўз айта олиши мумкин!

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ВЛКСМ XVII съездида сўзлаган нутқида «Комсомол съезди минбарида туриб ёш ёзувчиларга, рассомларга, композиторларга, театр ва кино ижодий ходимларига катта муваффақиятлар тилашни истайман. Биз улардан янги ижодий ишлар кутамиз. Бу эса уларнинг умумий ишимизга ва аввало совет ёшларини коммунистик руҳда тарбиялаш ишига қўшган бебаҳо ҳиссаси бўлади», деб айтган эди.

Ёш авторларнинг тезроқ маънавий етук граждан бўлишига, ҳаёт жараёнларини чуқур тушунишларига, бадиий маҳоратни эгаллашларига кўмаклашиш — ёзувчилар союзининг, бошқа жамоат ташкилотларининг вазифаларидан биридир.

Бизнинг мамлакатимизда ижодкор ёшлар билан ишлашнинг алоҳида системаси вужудга келди. Шу йилнинг баҳорида ВЛКСМ Марказий Комитети билан Ёзувчилар Союзи ёш адибларнинг Бутуниттифоқ VI кенгашини ўтказди. Кўп кунлик тематик семинарлар ва жанрлар бўйича семинарлар, шунингдек студиялар, бирлашмалар тузиш, консультациялар ўтказиб туриш ва шу сингарилар энди ёза бошлаган авторларга ёрдам беришнинг хилма-хил формаларидан биридир.

Москва ёзувчилар ташкилоти, КПСС Москва шаҳар комитети ва ВЛКСМ Москва шаҳар комитети ёш ёзувчилар билан ишлашда қимматли тажриба тўплади. Адабиёт студияси, пойтахтдаги энг йирик корхоналарда тузилган сон-саноқсиз адабиёт уюшмалари самарали ишламоқда. Ёш авторларнинг асарларини муҳокама қилишда таниқли прозаиклар, шоирлар, драматурглар, танқидчилар қатнашмоқда.

Ўзбекистон ССРда ижодкор ёшларни тарбиялашга жиддий эътибор берилмоқда. Ўтган йилнинг охирида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ёш бадиий зиёлилар ўртасида ишлашни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисидаги масалани қараб чиқди. Қабул қилинган қарор республика Ёзувчилар Союзининг фаолиятини янада кучайтирди. У комсомол ташкилотлари билан биргаликда ёш ёзувчиларнинг сиёсий ва профессионал ўқиши ҳақида уларни ҳозирги ҳаёт проблемалари билан чуқурроқ таништириш тўғрисида ғамхўрлик қилмоқда. Муваффақиятли чиққан биринчи асарларнинг авторларини рағбатлантириш учун мукофотлар таъсис этилди.

Бир қанча марказий ва маҳаллий адабий-бадиий журналлар адабиётда янги номларни рўёбга чиқариш, талантли ёшларни тарбиялаш учун кўпгина иш қилмоқдалар. Махсус сонларини ёш ёзувчиларга ажратган, уларнинг биринчи асарларини синчиклаб кўздан кечирган редакцияларнинг ташаббуси қўллаб-қувватлашга арзийди. Нашриётларнинг ёш ёзувчиларга меҳрибонлик билан қараганлигини, таниқли бадиий сўз усталари томонидан ёшларнинг биринчи асарлари юксак сифатли таҳрир қилинганлигини кўрсатувчи кўпгина мисолларни келтириш мумкин.

Шу билан бирга адабиётдаги ўринбосарлар билан ишлашда жиддий нуқсонлар ҳам бор. Ёш шоирлар ва прозаикларнинг ҳамиша воқеалардан чуқур хабардор бўлиб туриши, халқнинг ишлари ва орзу—умидлари билан ҳамнафас бўлишларига, профессионал ёзувчилик билан барвақт шуғулланиб кетмаслигига эришиш, баъзи ёзувчилар ташкилотлари учун ҳали ҳам мустаҳкам қоида бўлиб қолган эмас. Журналларнинг редакцион коллегиялари, нашриётларнинг ходимлари баъзан нашр этиш учун асарлар танлашда етарли даражада талабчанлик кўрсатмайдилар. Шунинг натижасида китобхонларга манзур бўлмайдиган саёз, бадиий бўш асарлар пайдо бўлиб қолади. Асарларга ҳаддан ташқари юксак баҳо берилган танқидий мақолалар ҳам фойда келтирмайди, ёш авторларга ўз ижодининг заиф ва кучли томонларини билиб олишига ёрдам бермайди. Хайрихоҳлик кўрсатилмай, далил-исбот келтирмай қаттиқ танқид этиб ёзилган мақолалар ҳам, худди шу даражада зарарлидир. Бизнинг адабий-бадиий танқидчилигимиз аниқ ғоявий баҳо беришни, чуқур социал анализ қилишни эстетик талабчанлик билан, талантли ёшларга, самарали ижодий изланишга нисбатан эҳтиёткорлик билан боғлаб олиб бориши лозим.

Ёш санъаткорларни тарбиялаш Советлар мамлакатида давлат аҳамиятидаги иш бўлиб қолди. Шу ишга алоқадор бўлган ҳамма кишилардан адабий фаолиятнинг ўзига хос хусусиятларини тушунибгина қолмай, шу билан бирга ҳар бир ижодий шахснинг тақдирига ғоят қизиқиб қараш ҳам талаб қилинади. Партия ва комсомол ташкилотлари, ёзувчилар союзлари кўп миллатли совет адабиёти давримизнинг буюк бадиий солномасини муносиб равишда давом эттира оладиган ёш кучлар билан ҳамиша тўлиб туриши учун тинмай меҳрибонлик қилишлари лозим.

(«ПРАВДА» газетасининг 12 август сонидаги бош мақоласи).

1975 БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛИ

ЗАРБДОР МЕҲНАТИМИЗ—ПАРТИЯ XXV СЪЕЗДИГА

МЕВА СОТИШ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

БОЙСУН («Совет Ўзбекистони» мухбири). «Работ» совхозининг боғларида бу йил мўл-кўл мева ва узум пишиб етилмоқда. Совхознинг А. Рамазонов бошлиқ бригадаси аъзолари қувончли ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Улар 35 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ҳозиргача 8,5 тоннага яқин мева териб олдилар давлатга 270 тоннага яқин ширин-шакар мева сотиб, йиллик планни ошириб уддаладилар. Бригада аъзолари КПСС XXV съездини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, давлатга планга қўшимча 60 тонна узум ва 200 тонна қизил тоғ олмасини етказиб беришга аҳд қилдилар.

А. ХАЛИЛОВ.

НАМАНГАН ОБЛАСТИ. Учқўрғон районидаги «Андижон» колхозининг Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Мукаррам Хўжамуродова етакчилик қилаётган бригада коллективи 70 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 38 центнердан «оқ олтин» олишган эди. Якунловчи йилдаги марра —55 центнер. Суратда: бригада бошлиғи М. Хўжамуродова.

Ҳ. Ҳайдаров фотоси. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

Чехословакия ёқилғи ва энергетика саноати министри Властимил Эренбергер Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибди.

Чехословакия министрини 12 августда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев қабул қилди ва у билан дўстона суҳбатлашди. Суҳбатда республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев қатнашди.

Властимил Эренбергер шу куни Чорвоқ ГЭСини бориб кўрди.

* * *

Реюньон Компартиясининг бош секретари Поль Вержес Ўзбекистоннинг ҳаёти билан танишмоқда. У КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан мамлакатимизга меҳмон бўлиб келган.

Меҳмон 12 августда В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалини бориб кўрди, шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди.

Поль Вержес республика бўйлаб саёҳат қилади. (ЎзТАГ).

А. Н. КОСИГИННИНГ П. ЯРОШЕВИЧ БИЛАН СУҲБАТИ

ВАРШАВА, 11 август. (ТАСС махсус мухбири). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси П. Ярошевич билан учрашди.

Совет Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасида қардошларча алоқаларни ривожлантиришнинг кўпгина масалалари тўғрисида, шунингдек муҳим халқаро проблемалар хусусида батафсил фикрлашиб олинди.

Совет—Польша ҳамкорлиги масалалари тўғрисидаги фикрлашув чоғида СССР билан ПХРнинг 1976—1980 йиллардаги халқ хўжалик планларини мувофиқлаштириш якунларига ҳамда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг социалистик иқтисодий интеграциясини кенгайтириш борасида ҳар иккала мамлакатнинг бундан кейинги куч-ғайрат сарфлашига катта эътибор берилди.

Самимий, ўртоқларча вазиятда ўтган суҳбатда Совет томонидан СССР Госплани Раисининг ўринбосари Н. Н. Иноземцев, СССР Министрлар Совети Раисининг ёрдамчилари Б. Т. Бацанов ва Ю. В. Фирсов, Совет Иттифоқининг ПХРдаги муваққат ишлар вакили Г. И. Рагулин, СССРнинг ПХРдаги савдо вакили А. А. Малинин; Польша томонидан ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПБИП Марказий Комитетининг секретари Я. Шидляк, ПХР Министрлар Совети ҳузуридаги планлаштириш комиссияси раисининг ўринбосари Я. Хринкевич, ПХР ташқи ишлар министрининг ўринбосари С. Трепчиньский, бошқа расмий кишилар иштирок этдилар.

А. Н. КОСИГИНГА ПОЛЬША ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

ВАРШАВА, 12 август. (ТАСС махсус мухбири). Бу ерда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигинга Польшанинг катта ленталн «Хизмат ордени»ни топшириш маросими бўлди. А. Н. Косигин Польша Халқ Республикаси билан СССР ўртасидаги қардошларча муносабатларни ҳар томонлама ривожлантиришдаги жуда катта хизматлари учун, шунингдек социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг дўстлиги, ҳамкорлиги ва бирлигини, хавфсизлик ва ялпи тинчликни мустаҳкамлашга қўшган ҳиссаси учун шу орден билан мукофотланган эди.

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси П. Ярошевич А. Н. Косигинга ана шу юксак мукофотни топширди. У ўз нутқида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: ҳар икки мамлакат кейинги бир неча йил мобайнида Польша Бирлашган ишчи партияси VI съездининг ва КПСС XXIV съездининг қарорларига амал қилиб, ўзаро муносабатларни ривожлантиришда олға қараб катта қадам қўйди. Ана шу дўстлик, қардошларча ҳамкорлик муносабатлари халқларимиз ҳаётининг ҳамма соҳаларини ўз ичига олади. Сизнинг Польшага қилган бу визитингиз, деди П. Ярошевич, дўстлигимиз ва ҳамкорлигимизни янада мустаҳкамлаш ва кучайтиришга ёрдам беради.

А. Н. Косигин ўзининг жавоб нутқида Совет—Польша дўстлигини ва ҳар икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш соҳасидаги ўз фаолиятига юксак баҳо берилганлиги учун ва Польша давлатининг юксак мукофоти билан тақдирланганлиги учун Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетига, Польша Халқ Республикасининг давлат кенгашига ва Министрлар Советига самимий ташаккур изҳор қилди.

Бу мукофотда, деди А. Н. Косигин, бизнинг фикримизча, аввало, қардош партия ва Польша давлатининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва ҳукуматимизнинг ишлари ҳамда хизматларига муносабати ўз ифодасини топди. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, бизнинг ҳукуматимиз учун, шунингдек бутун совет халқи учун Польша Халқ Республикаси билан ҳамкорлик, дўстлик ва иттифоқ сиёсат соҳасидаги биринчи даражали вазифа бўлибгина қолмай, балки ҳар биримизнинг жонажон ишимиз ҳам бўлиб қолди.

Орденни топшириш вақтида ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари — ПБИП Марказий Комитетининг Секретари Я. Шидляк ва Польша Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Ю. Тейхма, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар — Польша Халқ Республикасининг министрлари К. Барциковский, С. Ковальчик, ПБИП Марказий Комитетининг секретарлари В. Красько, Ю. Пиньковский ҳозир бўлдилар.

МУСТАҲКАМ ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

НЬЮ-ЙОРК, 11 август. (ТАСС). Бу ерда қуролсизланишга бағишлаб ўтказилган жаҳон конференцияси учун БМТ махсус комитетининг иши давом этмоқда. Кўпгина мамлакатлар вакилларининг нутқларида уқтириб ўтилдики, қуролсизланишга бағишлаб жаҳон конференциясини чақириш тўғрисидаги Совет Иттифоқининг ташаббусини БМТга аъзо бўлган кўпчилик мамлакатлар қўллаб-қувватламоқда.

СССР вакили Р. С. Овчинников комитет мажлисида нутқ сўзлаб, жумладан, бундай деб таъкидлади: қуролсизланишга бағишланган жаҳон конференциясини чақириш замонамизнинг энг муҳим вазифаларидан бирини ҳал этишга ёрдам беради. Бу вазифа зўр бериб қуролланишни тўхтатишдан ва бўшаб қолган ресурсларни тинч тараққиёт эҳтиёжларига сарфлашдан иборат. Совет делегациясининг фикрича, қуролсизланиш юзасидан жаҳон конференциясини чақириш соҳасидаги тайёргарлик ишини бошлаб юбориш пайти етиб қолди. Бу конференция яқин келажакда ўтказилиши мумкин.

СССР вакили баён қилган позицияни Перу, Чехословакия, Ливан, Ҳиндистон ва бир қанча бошқа мамлакатларнинг делегациялари қувватлаб чиқдилар.

ЧЕКАНКА ҚАНДАЙ БОРМОҚДА

Республика областларида ғўза чеканкасининг бориши ҳақида 1975 йил 12 августга бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — жами чеканка қилинган майдон (процент ҳисобида); учинчи стун — механизация ёрдамида чеканка қилинган майдон (топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

СИРДАРЕ	100,0	76,0
ТОШКЕНТ	100,0	44,6
НАМАНГАН	100,0	13,7
ЖИЗЗАХ	100,0	84,6
Андижон	93,3	5,5
Сурхондарё	91,4	51,8
ҚҚАССР	83,3	—
Хоразм	82,2	2,0
Фарғона	61,6	42,9
Бухоро	42,1	50,7
Қашқадарё	29,3	1,6
Самарқанд	10,5	—
Республика бўйича:	72,2	40,2

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

Республика тўрт донгдор ишчисининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаган ташаббуси Қўрғонтепа пахта заводи коллективида қизғин маъқуллаб кутиб олинди. Ойша Абдураҳмонова, Борис Ефремов, Дилбар Қулматова ва Аваэжон Валиевлар КПСС XXV съездига оширилган социалистик мажбурият қабул қилишга даъват этдилар. Ишчиларнинг йиғилишларида коммунистик меҳнат зарбдорларидан К. Ҳошимова, М. Азимов, С. Зайтуллаев ва бошқалар ўз меҳнатини яхшироқ ташкил этиш ҳисобига 1976 йил январигача ҳар бири бир ярим йиллик мажбуриятни бажаришга, съезд очиладиган кунгача икки ярим ойлик программани бажаришга сўз бердилар.

Корхона меҳнатчилари беш йиллик топшириқдан ташқари 14.200 тонна тола, 1.700 тонна линт ишлаб чиқаришга, 2.5 миллион сўмлик қўшимча маҳсулот реализация қилишга қарор бердилар. 24 февраль куни ҳамма цехлар тежалган хом ашё ва материалдан маҳсулот ишлаб чиқарадилар.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ШОЛИКОРЛАРИНИНГ СЕМИНАРИ

ЧИМБОЙ (Қорақалпоғистон АССР), 12 август. (ЎзТАГ). Чимбойдаги «Октябрь» ихтисослаштирилган совхози далаларида автоном республика шоликорларининг семинари бўлиб ўтди. Бу семинарда хўжаликларнинг, бўлимларнинг раҳбарлари, мутахассислар иштирок этишди.

Беш йилликнинг якунловчи йилида шоликорларнинг вазифалари тўғрисида область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов ўз нутқида гапириб берди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети чуқур қайғу билан маълум қиладиларки, давримизнинг буюк композитори, СССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин ва СССР Давлат мукофотлари лауреати, СССР халқ артисти **Дмитрий Дмитриевич ШОСТАКОВИЧ** узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг 1975 йил 9 августда 69 ёшида вафот этди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.

РАСМИЙ АХБОРОТ

АҚШ КОНГРЕССИ АЪЗОЛАРИ ШАРАФИГА

Вакиллар палатасининг спикери К. Альберт бошчилигидаги АҚШ конгресси вакиллар палатаси делегацияси шарафига 11 августда Катта Кремль саройида СССР Олий Совети номидан зиёфат берилди.

Зиёфатда делегация аъзолари билан бирга АҚШнинг СССРдаги элчиси У. Ж. Стессел ҳозир бўлди.

Совет томонидан зиёфатда СССР Олий Совети Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссиясининг Раиси Б. Н. Пономарев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. А. Кириллин, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси В. П. Рубен, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, СССР Олий Советининг депутатлари, бошқа расмий кишилар иштирок этдилар.

Зиёфат чоғида Б. Н. Пономарев билан К. Альберт дўстона қадаҳ кўтардилар.

(ТАСС).

СОВЕТ—ҲИНДИСТОН ДЎСТЛИГИ ШАРАФИГА

Совет—Ҳиндистон дўстлигининг ривожини тасвирловчи жуда кўп фотосуратлар 11 август куни Тошкент тўқимачилик комбинати мажлислар залининг стендларига қўйилди. Экспозиция марказида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг Ҳиндистон Республикаси Бош министри Индира Ганди билан тарихий учрашуви тасвирланган катта суратга кўзингиз тушади. Шу куни комбинатдаги барча фабрикаларнинг намояндалари СССР билан Ҳиндистон ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартноманинг тўрт йиллигини ҳамда Ҳиндистон мустақиллиги кунини тантанали суратда нишонламоқ учун залга тўпланишди.

Мажлис аҳли меҳмонларни — Ҳиндистон—Совет маданият жамиятининг ҳозир ўтказилаётган Совет—Ҳиндистон дўстлиги ойлигида қатнашмоқ учун мамлакатимизга келган делегация аъзоларини хушнудлик билан кутиб олди.

Комбинат директори А. Б. Бурхонов, донгдор тўқимачи, ишлаб чиқариш таълими инструктори С. Пўлатова, фабрика комитетининг раиси О. Ф. Зуфаров бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун шартнома катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидладилар, Совет—Ҳиндистон ҳамкорлигини ривожлантиришга Ўзбекистон улкан ҳисса қўшаётганлигини уқтириб ўтдилар. Нотиқлар жонажон Коммунистик партия билан Совет ҳукумати ленинча доно ташқи сиёсат ўтказиб келаётганликларини фахрланиб гапирдилар. Бу эса Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг муваффақиятида ўзининг ёрқин ифодасини топди. Ҳиндистон парламентининг аъзоси Н. К. Шарма ва министр, Ҳиндистоннинг СССРдаги элчихонаси ҳузурида иқтисодий масалалар юзасидан маслаҳатчи Ж. К. Араро Тошкент ва бутун Ўзбекистон меҳнатчиларига, барча совет кишиларига қизғин салом топширдилар.

Тўқимачилар Ҳиндистон—Совет маданият жамиятининг миллий кенгашига йўллаган табрик телеграммасида тараққиёт ва фароғат учун курашда ҳинд халқига янгидан-янги муваффақиятлар тиладилар.

(ЎзТАГ).

СУЗ — ТОЖИКИСТОН, ТУРКМАНИСТОН, ОЗАРБАЙЖОН РЕСПУБЛИКАЛАРИ ЎЗАРО ТЕКШИРИШ БРИГАДАЛАРИ РАҲБАРЛАРИГА

БИРИ-БИРИГА ДЎСТ, УСТОЗ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари социалистик мусобақани янада кенг авж олдириб, бу йил давлатга камида 5 миллион 200 минг тонна пахта сотишни таъминлайдилар, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг бошқа турларини етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан олган мажбуриятларини бажарадилар, КПСС XXV съездини меҳнатда янги ғалабалар билан кутиб оладилар, деб қатъий ишонч билдиради.

(ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ «РЕСПУБЛИКА КОЛХОЗЛАРИ ВА СОВХОЗЛАРИДА СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ЎЗАРО ТЕКШИРИШ ЯКУНЛАРИ ҲАҚИДА»ГИ ҚАРОРИДАН).

МЕҲНАТДА ТОБЛАНГАН ДЎСТЛИК

М. ЗОИРОВ,
Тожикистон ССР қишлоқ хўжалик министри, Тожикистон ўзаро текшириш бригадасининг раҳбари

ҚАРДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР — Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон ва Озарбайжон меҳнаткашларининг тобора мустаҳкамланиб бораётган дўстлиги ёрқин саҳифаларидан бири — улар ўртасидаги анъанавий социалистик мусобақадир. Бу мусобақа коммунизм моддий-техника базасини яратишнинг қудратли омили бўлиб қолмоқда.

Ўзбекистон ва Тожикистон халқларининг қардошларча дўстлиги узоқ тарихий илдизга эга. Ленинча миллий сиёсат билан йўғрилган бу дўстлик йил сайин мустаҳкамланиб, ривожланиб бормоқда. Биз хўжалик ва маданий қурилишдаги бой тажрибаларимиз билан ҳар йили кенг баҳам кўришамиз, ишлаб чиқаришни бошқаришда бир-биримиздан ўрганамиз. Буларнинг ҳаммаси КПСС XXIV съезди қўйган вазифаларни муваффақиятли бажаришимизга имкон бермоқда.

Қардош республикаларимизнинг меҳнаткашлари КПСС XXV съездини катта меҳнат зафарлари билан нишонлашга интилмоқдалар. Улар партия съездини КПССнинг ташқи ва ички сиёсатидан зўр қониқиш ҳосил қилган ҳолда кутиб олмоқдалар. Барча совет кишилари хавфсизлик ва ҳамкорлик юзасидан Умумевропа кенгаши муваффақиятли якунланганлиги, бунда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Леонид Ильич Брежневнинг шахсан катта ҳиссаси борлигини чуқур қониқиш билан таъкидламоқдалар.

Тожикистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб, давлатга гўшт, сут, тухум сотиш етти ойлик топшириқларини муддатидан илгари бажардилар, давлатга қоракўл тери ва пилла сотиш йиллик топшириқларини муваффақиятли уддаладилар. Деҳқонлар «оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштириш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Бугун Тожикистонга жўнаб кетган Ўзбекистон пахтакорлари делегацияси ўзининг қимматли маслаҳатлари билан бу ниятимизни рўёбга чиқаришимизга бебаҳо ёрдам беришига ишончимиз комил.

Қардош Ўзбекистон меҳнаткашларининг муваффақиятлари, бизни беҳад қувонтирмоқда. Республика қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари асосий чорва маҳсулотлари тайёрлаш етти ойлик планларини муваффақиятли уддалаб, қоракўл тери ва пилла сотиш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажардилар. Мева, сабзавот тайёрлаш ўтган йилдагидан илдам суръатлар билан олиб борилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати раҳбарлигида қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш юзасидан самарали чоралар кўрилаётганлигини зўр мамнуният билан таъкидлаймиз. Асрлар бўйи бўм-бўш ётган ерлар қиёфаси ўзгариб кетганлигини, янги майдонларни ўзлаштириш кенг миқёсда амалга оширилаётганлигини ўз кўзимиз билан кўриб, беҳад қувондик. Минг-минг гектарлаб бекор ётган ерларни суғоришга қодир улкан сув хўжалиги иншоотлари қурилаётганини кўрдик. Қарши чўлида, Сурхон-Шеробод массивида ва Марказий Фарғонада бундан ниҳояти бир-икки йил муқаддам ташкил қилинган районларни, хўжаликларни кўрдик. Бу ерларда кўпмиллатли чўлқуварлар коллективлари қаҳрамонона меҳнат қилаётганликларига ишонч ҳосил қилдик.

Ўзаро текшириш бригадамиз Сурхондарё, Қашқадарё, Наманган ва Фарғона областларининг далаларида бўлиб, қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари беш йилликнинг якунловчи йилидаги мажбуриятларни қандай бажарилаётганликлари билан танишди. Биз мазкур областларнинг ҳамма районлари ва хўжаликларида бўлдик, пахта ва бошқа экинларнинг аҳволи билан танишдик, қатор чорвачилик фермаларида бўлдик.

Илғор колхоз ва совхозларнинг пешқадам бригадалари иши билан мириқиб танишдик. Улар табиат инжиқликлари, сув ғоят танқислигига қарамай, пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштирдилар. Сурхондарё областининг Жарқўрғон, Шўрчи ва Термиз, Қашқадарё областининг Шаҳрисабз, Яккабоғ ва Нишон, Наманган областининг Уйчи, Поп ва Учқўрғон, Фарғона областининг Ленинград ва Ўзбекистон районларидаги бир қатор хўжаликларда ғўзанинг аҳволи кўзни қувонтиради.

Денов районидаги «Хазарбоғ» совхози, Шўрчи районидаги «Ленинобод», Жарқўрғон районидаги, «Москва», Тўрақўрғон районидаги Карл Маркс номли, Ўзбекистон районидаги Ғафур Ғулом номли колхозларнинг, Нишон районидаги Карл Маркс номли, Задарё районидаги «Гулбоғ», Киров районидаги «Бешариқ» совхозларининг ва бошқа бир қатор хўжаликларининг меҳнаткашлари беш йилликнинг якунловчи йилида фидокорона иш қилганликлари яққол кўриниб турибди.

Бундай ибратли ишлар ҳақида кўп гапириш мумкин. Бироқ текшириш жараёнида бир қатор районлар ва хўжаликларда йўл қўйилган камчилик ва нуқсонларга дуч келдикки, бу ҳақда тўхтамасдан ўтолмаймиз. Баъзи жойларда ғўза ривожланишдан орқада қолмоқда, ҳосил элементлари оз пайкаллар ҳам йўқ эмас. Баъзи колхоз ва совхозларда ғўзага ишлов бериш асоссиз равишда тўхтатиб қўйилган. Культивация сифатсиз ўтказилган. Чироқчи, Ғузор, Олтиариқ, Фрунзе ва бошқа баъзи районларда агротехника тадбирларини бузиш ҳоллари юз берган.

Бу йилги шароитда, айниқса август ойида ғўзага сув бериш жуда муҳимдир. Буни пахтакорлар яхши билишади ва шу боисдан ҳам сувнинг ҳар бир литридан омилкорлик билан фойдаланишмоқда. Бироқ текшириш жараёнида шу нарса маълум бўлдики, баъзи колхоз ва совхозларда, бўлим ва бригадаларда ғўза чанқатиб қўйилган. Шеробод районидаги Ленин номли, Косон районидаги Энгельс номли колхозларда, шу райондаги «Ленинград», Ғузор районидаги Куйбишев номли совхозларда, Чироқчи районидаги «Қизил юлдуз» Янгиқўрғон районидаги Ҳамид Олимжон номли колхозларда, Косонсой районидаги «Қўқимбой» совхозида ҳудди шундай аҳволнинг шоҳиди бўлдик.

Киров районидаги «Москва» колхозида, Фрунзе районидаги Калинин номли, Риштон районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхозларида ва бошқа баъзи хўжаликларда ғўзани бостириб суғориш ҳоларини ҳам кўрдик.

Маълумки, мўл ҳосил тўплашда чеканкани вақтида ва юқори сифатли ўтказиш муҳим аҳамиятга эга. Ҳолбуки, баъзи хўжаликларда бу иш асоссиз равишда чўзиб юборилмоқда. 9 августгача бўлган маълумотларга кўра, Қашқадарё областида чеканка 20 процент майдонда, Фарғона областида 40 процент майдонда ўтказилган. Қарши, Камаши, Ғузор, Китоб, Задарё, Косонсой, Фарғона, Олтиариқ ва Бағдод районларида чеканка ўтказиш ёмон аҳволда. Кўпгина хўжаликларда чеканка қилувчи машиналардан фойдаланилмаётир.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш ҳамма жойда ҳам яхши йўлга қўйилган деб бўлмайди. Тошлоқ, Охунбобоев, Киров ва Ульянов районларида, Наманган областининг баъзи хўжаликларида бу борада аҳвол айниқса ташвишли.

Ўзбекистон механизаторлари етиштирилган ҳосилнинг асосий қисмини машиналарда териб олишга аҳд қилишган. Кўпчилик хўжаликларда техника ремонти яхши бормоқда, пахта териш машиналарини ишга созлашнинг прогрессив методлари кенг жорий қилинмоқда. Йиғим-терим даврида қилинадиган ишлар режаси ҳозирданоқ тузиб қўйилмоқда.

Шу билан бирга, колхоз ва совхозларда ремонт чўзилиб кетмоқда, хирмонлар, тош-тарози, йўл ва кўприклар шай қилиб қўйилмаган. Бу гап Қамаши, Бувайда, Қува, Наманган, Тўрақўрғон, Чуст ва бошқа баъзи районларга тегишлидир. Шу йил 1 августга қадар Наманган областида пахта териш машиналарининг 62 проценти, Қашқадарё областида 66,1 проценти, Фарғона областида 67,5 проценти, Сурхондарё областида 87,2 проценти тахт қилиб қўйилган, холос.

Кейинги йилларда Ўзбекистонда суғориладиган ерларда дон етиштиришда тубдан бурилиш ясалди. Ўзбекистон маккажўхорикорларининг ютуғидан астойдил ҳурсандмиз. Биз бўлган деярли ҳамма хўжаликларда мўл ҳосил пишиб етилган, ҳозир уни ўриб-йиғиб олиш жадал бормоқда.

Ўзаро текшириш бригадамиз жамоат чорвачилигининг аҳволи, озуқа тайёрлаш, озуқа экинларининг аҳволи билан ҳам танишди. Республикада чорва моллар туёғи йил сайин кўпайиб, маҳсулдорлиги ошмоқда, сермеҳнат иш жараёнлари механизациялаштирилмоқда, наслчилик иши яхшиланмоқда, чорвачиликни ихтисослаштириш ва концентрациялаш борасида катта иш олиб борилмоқда. Чорвачилик комплекслари қурилиши авж олиб кетди.

Республикада мустаҳкам ем-хашак базаси яратишга катта эътибор берилмоқда. Озуқа экинларининг майдони кенгайтирилиб, ҳосилдорлиги оширилмоқда. Ульянов, Наманган, Денов, Поп, Риштон районларининг кўпгина хўжаликларида бу экинлардан юқори ҳосил олинмоқда. Денов районидаги «Хазарбоғ» совхозида ҳар гектар ердан 1000 центнердан ҳам ортиқ лавлаги олинмоқда.

Шу билан бирга, қатор хўжаликларда озуқа экинлари яхши парвариш қилинмаётганлигидан ҳосили паст бўлмоқда. Сурхондарё, Қашқадарё областлари ва Наманган областининг шимолий районлари хўжаликларида ҳудди шундай фактларга дуч келдик.

Ҳамма жойда бизнинг танқидий мулоҳазаларимизга самимий эътибор бериб, кўрсатилган камчиликларни дарҳол тугатиш чоралари кўрилди. Текшириш якунлари район ва область партия комитетларининг кенгайтирилган бюро мажлисларида муҳокама қилинди, ғўза парваришини кучайтириш юзасидан амалий тадбирлар белгиланди, йиғим-терим техникасини ремонт қилиш суръатлари кучайтирилди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев Москва шаҳар, Бауман сайлов округи сайловчилари билан учрашувда сўзлаган нутқида мамлакатимиз, айниқса Ўзбекистон пахтакорларининг меҳнатига юксак баҳо берди. Республикангизда бўлган чоғимизда деҳқонлар бу юксак баҳога амалий иш билан жавоб бераётганликларининг гувоҳи бўлдик. Улар кам сарф-харажат билан мамлакатга кўп ва сифатли маҳсулот етказиб беришни асосий шиор қилиб олишган.

Ўзаро текшириш бригадаларининг маслаҳатларига амал қилиб, қуйидаги муҳим ишларни тезкорлик билан бажарайлик:

✦ Кейинги кунларда ҳамма жойда сув танқислиги янада кучлироқ сезилмоқда. Мавжуд сувнинг ҳар қатрасидан оқилона фойдаланинг, гуллар тугунчалар ва кўсакларга айланаётган ҳозирги долзарб кунларда ғўзаларнинг чанқаб қолиши ёки ғовлаб кетишига асло йўл қўйманг!

✦ Бу йил республикамиз далаларида ишлайдиган 30 мингга яқин терим машинасини сифатли ремонт қилиб қўяйлик,

ПАХТАЧИЛИКНИНГ ОЙДИН ЙЎЛИ

К. САХАТМУРОДОВ,
Туркманистон ССР қишлоқ хўжалик министри, Туркманистон ўзаро текшириш бригадасининг раҳбари

ПАХТАКОР республикаларнинг мусобақаси пролетар интернационализмининг ҳаётбахш ғоялари билан суғорилган ленинча халқлар дўстлигининг ёрқин ифодаси бўлиб қолди. Бу мусобақа республикаларимизга нақадар катта наф келтираётганлигини сўз билан ифодалаш қийин. Мусобақа ҳаммамизни коммунистик қурилиш тажрибаси билан бойитиб, ишлаб чиқариш резервларидан яхшироқ фойдаланишимизга, улуғвор вазифаларни янада муваффақиятли ҳал этишимизга ёрдам бермоқда.

Республикаларимиз қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида пахтачилик етакчи ўрин тутади. Бу йил қардош Ўзбекистон меҳнаткашлари 5,2 миллион тонна, Туркманистон пахтакорлари эса 1,1 миллион тонна «оқ олтин» хирмони учун кураш олиб бормоқдалар.

Ўзаро текшириш бригадамиз Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Бухоро ва Сирдарё областларининг хўжаликларида бўлиб, қишлоқ хўжалик ишларининг бориши ҳамда колхоз ва совхозларнинг ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларни қандай бажараётганликлари билан танишди.

Об-ҳаво бу йил жуда ноқулай келди. Одатдан ташқари бўлган юксак ҳарорат, ўқтин-ўқтин эсган қуруқ шамол ва мислсиз сув камчиллиги катта қийинчиликлар туғдирди. Бухоро деҳқонлари айниқса катта имтиҳондан ўтдилар. Сувсизлик натижасида Навоий, Конимех, Шофиркон, Вобкент ва Свердлов районларининг хўжаликларидаги катта-катта майдонлар зарар кўрди.

Меҳнат аҳлининг шижоати ва фидокорлиги туфайли бу офатлар чекинишига. область меҳнаткашлари табиат билан юзма-юз тўқнашувда ғолиб чиқишига аминмиз. Сирдарё области хўжаликларида ҳам сувсизлик матонат билан бартараф этиляпти.

Ўзбекистоннинг миришкор пахтакорлари довруғи бутун мамлакатга ёйилган. Биз уларнинг тажрибасини муттасил ўрганмоқдамиз. Бу гал ҳам ўзаро текшириш бригадамиз аъзолари жуда кўп ибратли нарсаларни ўрганишди.

Қорақалпоғистон АССРнинг Тўрткўл, Беруний, Хўжайли районлари, Хоразм областининг Гурлан, Хазорасп, Қўшкўпир районлари, Бухоро областининг Олот, Қоракўл районлари, Сирдарё областининг кўпчилик районлари хўжаликларида ғўза парвариши яхши ташкил этилган.

Амударё районидаги М. Горький номли, Кегайли районидаги «Халқобод» совхозлари, Тўрткўл районидаги М. Горький номли ва Димитров номли колхозлар, Шуманай районидаги Гагарин номли ва «Правда» совхозлари, Хўжайли районидаги Ленин номли, Боғот районидаги Наримонов номли, Хива районидаги Фрунзе номли, Хонқа районидаги Охунбобоев номли, Хазорасп районидаги «Партия XXI съезди», Урганч районидаги Охунбобоев номли, Ғиждувон районидаги «Гулистон», Вобкент районидаги «Зарафшон», Шофиркон районидаги Иброҳим Мўминов номли, Олот районидаги «Шарқ юлдузи», Когон районидаги «Коммунизм» колхозлари, Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхози, Сирдарё районидаги Ленин номли ва «Ленинград», Гулистон районидаги «Коммунизм», Ворошилов районидаги К. Маркс номли колхозлар, Боёвут районидаги Пушкин номли, Оқолтин районидаги Ворошилов номли, Ильич районидаги «Правда» совхозлари пайкалларидаги ғўзанинг аҳволидан чуқур қониқиш ҳосил қилдик. Ушбу хўжаликларда юксак уюшқоқлик, экинларни ўз вақтида ва сифатли парвариш қилиш табиат инжиқликларига қарама-қарши қилиб қўйилган.

Ўзбекистонда бўлганимизда шунга тўла ишонч ҳосил қилдикки, республика меҳнаткашлари Ўзбекистон партия ташкилоти раҳбарлигида КПСС XXIV съезди ва партия Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумларининг қишлоқ хўжалигини интенсивлаштириш ҳақидаги қарорларини собитқадамлик билан амалга оширмоқдалар.

Қорақалпоғистон АССРда пахтачилик билан бир қаторда шоликорлик кенг ривожланмоқда. Бу йил автоном республика шоликорлари 150 минг тонна дон етиштиришга аҳд қилганлар. Биз Хоразм деҳқонларининг маҳоратига яна бир бор тан бердик. Бу ерда ғўзанинг аҳволи яхши, пайкалларда бегона ўт кўринмайди, суғориш ва ғўза парвариши сифатли ва ўз вақтида ўтказилмоқда.

Бухоро областида гидротехника иншоотлари қурилиши кенг миқёсларда олиб борилмоқдаки, бу ҳол яқин келажакда сувсизлик балосидан қутилиш имконини беради. Областда қишлоқ хўжалиги тармоқларини ихтисослаштириш ва ишлаб чиқаришни концентрациялаш борасида катта тадбирлар амалга оширилмоқда.

Мирзачўлни ўзлаштириш янги суғориладиган ерларни оборотга киритишнинг ўзига хос мактабидир. Бу ерда барча илғор, прогрессив нарсалар кенг жорий этилмоқда. Партия, совет органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари қўриқ ерларни ўзлаштириш, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига қулай маданий-маиший шароитлар яратиб беришда анчагина иш қилганликларини қониқиш билан таъкидлаймиз.

Қишлоқ қурилиши миқёсларига қойил қолдик. Биз ажойиб, обод посёлкаларни, муҳташам клублар ва маданият саройларини, стадион, болалар боғча-яслилари ва бошқа маданий-маиший объектларни кўрдик. Жуда кўп қишлоқлар газлаштирилган. Қишлоқ қурилишида янги, прогрессив методлар кенг қўлланилмоқда.

Экин майдонларини йириклаштириш юзасидан катта ишлар амалга оширилмоқда. Бу борада Бухоро области хўжаликларининг тажрибаси диққатга сазовордир.

Ўзбекистон пахтакорлари ғўза ва бошқа экинлар парваришида илғор методларни муваффақиятли жорий қилмоқдалар. Республикада ғўза майдонларининг 40 процентдан зиёдроғи кенг қаторли, тўртдан бир қисмидан зиёдроғи уяларга аниқ экилган. Пахтачиликни юксалтиришда бу методларнинг аҳамияти бебаҳодир.

Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Бухоро ва Сирдарё областларининг колхоз ва совхозлари юксак мажбуриятларни бажариш учун фидокорона меҳнат қилишмоқда. Айни пайтда текшириш жараёнида муайян камчиликларга ҳам дуч келдик.

Республика Қишлоқ хўжалик министрлигининг 1 августгача бўлган маълумотига кўра, ҳар туп ғўзада 4,3 тадан кўсак бор. Бу — бултургидан анчагина кам. Шу боисдан август ойида ҳам ғўза парваришига зўр бериш керак. Ҳолбуки, баъзи хўжаликларда ғўзага ишлов бериш тўхтатиб қўйилган. Хоразм областининг Хонқа ва Шовот, автоном республиканинг Нукус ва Тахтакўпир районларидаги хўжаликларида шундай қилинмоқда.

Чеканканинг роли ва аҳамиятини эндиликда ҳамма тушунади. Сирдарё области хўжаликлари механизмларни кенг қўлланиб, чеканкани ниҳоясига етказишди. Аммо Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областининг кўпгина хўжаликларида чеканка асоссиз равишда кечиктирилмоқда, механизмлардан етарли фойдаланилмаётир.

Кейинги йилларда республикада маккажўхори дони етиштириш кўпаймоқда. Бу йил ҳам далаларда мўл ҳосил пишиб етилмоқда. Илғор хўжаликлар ўрим-йиғимга киришдилар. Ҳозир ўримйиғимда сира ҳам кечикишга йўл қўймаслик, бутун техника ва ишчи кучини тўла сафарбар этмоқ керак.

Бу йилги шароитда озуқа тайёрлаш ғоят катта аҳамиятга эга. Лекин баъзи хўжаликларда беда ўрими суст бормоқда, хашак тайёрлаш суръатлари кўнгилдагидек эмас.

Бу йил қишлоқ хўжалик зараркунандалари бултургига нисбатан анча кам, лекин бундан асло хотиржамликка берилиш ярамайди. Боёвут ва Ильич районлари хўжаликларида зараркунандаларга қарши ўз вақтида етарли кураш олиб борилмаганидан ҳосилга анча зарар етказилди.

Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг йиғим-теримга тайёргарлик ҳақидаги қарори эълон қилинди. Колхоз ва совхозларда бу ҳужжат кенг ўрганилиб, катта ташкилотчилик ишлари олиб борилмоқда. Бу йил ҳосил анча олдин пишиб етилиши кутилмоқда. Шу боисдан йиғим-теримга тайёргарликни ҳамма жойда авж олдириб юбориш керак. Буни айтаётганимизнинг боиси шундаки, бригадамиз бўлган баъзи жойларда техника, тош-тарози, қуритиш-тозалаш цехлари мавсумга шай қилиб қўйилмаган. Бу гап айниқса Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областининг қатор хўжаликларига тааллуқлидир.

Текшириш якунлари район кенгашларида, область ва район партия комитетларининг бюро мажлисларида муҳокама қилинди. Биз билдирган фикр ва мулоҳазаларга, берган маслаҳатларимизга катта эътибор билан қараб, мавжуд камчиликларни тугатиш юзасидан дарҳол шошилинч чоралар кўрилди.

Ҳамма ерда бизни биродарларча самимий кутиб олишди. Самарали ишлашимиз учун қулай шарт-шароитлар яратиб беришди.

Ўзбекистоннинг хўжаликларида бўлганимизда меҳнат аҳлининг фидокорона меҳнати шоҳиди бўлдик. Ҳамма жойда КПСС XXV съездини муносиб туҳфалар билан кутиб олиш юзасидан улкан ишлар олиб борилаётганлигига тўла ишонч ҳосил қилдик.

Азиз мусобақадошлар, улкан хирмон яратишда сизларга катта муваффақиятлар тилаймиз!

МУСОБАҚАНИНГ ИЛҲОМБАХШ КУЧИ

Л. МОЛОТИЕВСКИЙ,
«Азсельхозтехника» республика бирлашмасининг раиси, Озарбайжон пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг раҳбари.

ОЗАРБАЙЖОН меҳнаткашлари қардош Ўзбекистон меҳнатчиларининг фидокорона курашини диққат билан кузатиб бормоқдалар. Ўзбекистон меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликнинг ўтган йилларини коммунистик қурилишнинг барча жабҳаларида янги муваффақиятлар билан якунладилар. Бизни, айниқса, ўзбек қишлоқ меҳнаткашларининг муваффақиятлари қувонтирмоқда. Республикаларимиз ўртасидаги тобора мустаҳкамланиб бораётган анъанавий социалистик мусобақа дўстлик ва қардошлигимизнинг, меҳнатда ўзаро ёрдамнинг рамзидир. Бу мусобақа ҳар бир колхозчи ва совхоз ишчисини ажойиб ишларга руҳлантирмоқда ва сафарбар этмоқда, янги марраларни эгаллашга ёрдам бермоқда.

Мамлакатимизда «оқ олтин» етиштириш планининг бажарилишига энг салмоқли ҳисса қўшган пахтакорларингизнинг муваффақиятидан беҳад фахрланамиз. Бизга маълумки, сизларнинг қўшган ҳиссаларингиз тўрт йил ичида 19,5 миллион тоннани ташкил этди, бу эса халқ хўжалиги планида кўзда тутилганидан икки миллион тоннадан зиёдроқ кўпдир.

Совет Озарбайжони меҳнаткашлари ҳам тўққизинчи беш йиллик топшириқларини бажаришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ва реализация қилиш бўйича ярим йиллик ва етти ойлик планлар ошириб бажарилди.

Қиш ва баҳорда, шунингдек ёз ойларида об-ҳаво шароити қийин келишига қарамай, умуман қишлоқ хўжалигида аҳвол ёмон эмас.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақани тобора қизғин тус олдирмоқдалар. Улар беш йилликнинг якунловчи йилида давлатга 5 миллион 200 минг тонна пахта, 600 минг тонна дон, 1 миллион 800 минг тонна мева ва сабзавот, 205 минг тонна сут, 600 миллион дона тухум ва бошқа маҳсулотлар етказиб бериш мажбуриятини олганлар.

Озарбайжон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси Тошкент, Самарқанд ва Жиззах областлари колхоз ва совхозлари меҳнатчиларининг ишлари билан танишиб чиқдилар. Маълум қийинчиликлар — сув камчилиги, ҳароратнинг баланд бўлганлиги ва тез-тез гармсел эсганлигига қарамай, далаларда мўл ҳосил етилмоқда. Беш кун ичида бригадамиз 26 район ва 77 хўжаликда бўлди. Ҳамма жойда деҳқонлар планларни ва социалистик мажбуриятларини бажариш учун қурғоқчилик келтириб чиқарган қийинчиликларни мардонавор енгаётганликларини, ғалабага тўла ишонч билан ҳар гектар ерда мавжуд ғўза тупларини тўла сақлаб қолиш учун курашаётганликларини кўрдик.

Бизнингча, Тошкент областидаги Янгийўл ва Чиноз, Самарқанд областидаги Пахтачи ва Нарпай, Жиззах областидаги Мирзачўл ва Дўстлик районларининг меҳнатчилари республикада энг мўл ҳосил етиштириш ва терим ишларини юқори даражада механизациялашга эришиш учун курашиб, фидокорона меҳнат қилаётганликлари туфайли ҳосилнинг чўғи жуда яхши.

Колхоз ва совхозларнинг далаларида чигитни кенг қаторлаб ва икки қаторлаб экиш, қора чигитни уяларга белгиланган миқдорда экиш, ерни икки қаватлаб ҳайдаш, гербицидларни ишлатиш каби ва бошқа прогрессив усуллар тобора кенг қўлланилмоқда. Ҳосилни машинада териб олиш салмоғи ҳам ортганлигини таъкидлаб ўтмоқ керак. Ўтган кузда Тошкент областида ҳосилнинг 72,3 проценти, Жиззах областида 65,6 проценти, Самарқанд областида 59,9 проценти машиналар билан териб олинди. Бу йил эса Самарқанд область, Каттақўрғон райони механизаторлари «оқ олтин» ҳосилининг 90 процентини машиналар билан териб бериш мажбуриятини олдилар. Бу мажбуриятни бажариш учун район партия, совет ва комсомол ташкилотлари техникани ва механизатор кадрларни тайёрлаш, уларнинг меҳнатини ташкил этишни ҳамда маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш масалаларига катта эътибор бермоқдалар.

Машиналар билан 3 миллион тонна пахта териш мажбуриятини муваффақиятли бажариш учун Ўзбекистон комсомолининг 100 минг ёш механизатор тайёрлаш тўғрисида бошлаган ташаббуси сизнинг республикангиздагина эмас, шу билан бирга Озарбайжонда ҳам кенг қўллаб-қувватланаётганини айтишни ўзимизнинг бурчимиз деб ҳисоблаймиз.

Шу билан бирга, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати Мирзачўлни ўзлаштириш жараёнини тезлатиш ва уни қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши юксак даражада ривожланган серҳосил ўлкалардан бирига айлантириш учун катта куч-ғайрат сарфлаётганлигини таъкидлаб ўтмоқчимиз. Биз кўрганларимиздан фахрланмай туролмаймиз. Яқиндагина бўш ётган, айтиш мумкинки, ҳаёт нишонаси бўлмаган ерларда бепоён пахтазорлар, боғ ва токзорлар, янги совхозлар ва посёлкалар, районлар ва ҳатто янги Жиззах области барпо бўлди. Шуниси характерлики, бу янги областда янги ва прогрессив усуллар кенг қўлланилмоқда.

Шунингдек, ўзаро текшириш бригадаси аъзолари «Ташсельмаш» заводи, тажриба ремонт-механика заводи, Самарқанд ва Тошкент область «Узсельхозтехника» районлараро ҳамда район бирлашмалари коллективларининг иши билан танишдилар. Каттақўрғон чорвачилик комплекси, Ўрта Осиё машина синаш станцияси ва бошқа объектларни бориб кўрдилар. «Узсельхозтехника» корхоналарида машиналарни ремонт қилишни ихтисослаштириш бизга маъқул бўлди. Бу янгилик кам меҳнат сарфлаб, қисқа вақт ичида ремонт сифатини юксак даражага кўтариш ва шу йўл билан колхоз ва совхозларнинг эҳтиёжларини тўлароқ қондириш имконини беради.

Шуни таъкидлаш кўнгиллики, кўпгина коллективлар биз билан учрашув вақтида зиммаларига оширилган мажбурият олдилар, меҳнат рақобати юзасидан шартнома туздилар. Масалан, Самарқанд область, Пахтачи районидаги «Пахтакор» колхозидан Ойзода Дўсматова бошлиқ бригада коллективи биз экиннинг аҳволи билан танишиб чиққанимиздан сўнг беш йилликнинг якунловчи йилида аввал кўзда тутилган 55 центнер ўрнига ҳар гектар ердан 60 центнердан пахта олишга аҳд қилди. Жиззах область, Мирзачўл районидаги С. Сегизбоев номли совхознинг Малик Хотамжаров бошлиқ бригадаси ўз мажбуриятини олдингига нисбатан 3 центнер оширди.

Бундай юксак ватанпарварлик намуналарини кўплаб келтириш мумкин.

Аммо бугун фақат ижобий ишлар тўғрисида гапириш, бизнингча, унча тўғри бўлмас эди. Мусобақадош дўстларимизга бир қанча хўжаликларда аниқланган камчиликлар ҳақида рўй-рост айтишимиз керак.

Самарқанд областининг бир қанча районларида хўжаликлар томонидан ғўзани чеканка қилишни кечга суриш фактларига дуч келдик. Бу муҳим агротехника тадбири 4-5 кун кечиктирилмоқда. Экинларнинг сийраклиги, бир текис ўсмаганлиги, чанқатиб қўйилганлиги кўзга ташланади. Иштихон райони хўжаликларида ғўзани кўздан кечирганимизда кўнглимиз ғаш бўлди. Ғўзанинг аҳволи жиддий ташвиш туғдирмоқда.

Тошкент области пахтакорларига ҳам эътирозларимизни айтдик. Уларнинг фидокорона ишларини таъкидлаб ўтиш билан бирга Пискент ва Бўка районларидаги хўжаликларда 3,5 минг гектар майдонда ғўза ривожланишдан кечга қолганлигини айтиб ўтмоқчимиз. Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли ва Энгельс номли колхоз пахтазорларида бегона ўтлар бор. Оққўрғондаги К. Маркс номли ва Вотинцев номли колхозларнинг механизаторлари техникани ишга тайёрлашга бепарволик билан қарамоқдалар. Айрим тракторларнинг ишчи органлари шитлар ва бошқа мосламалар билан ўралмаган. Пискент районидаги 1-«Пискент» совхози ва Тельман номли колхозда ғўзани бевақт суғориш фактларига дуч келдик.

Ўзаро текшириш бригадаси аъзолари ғўзаларнинг аҳволини ҳисобга олиб, жойларда ишни қандай қилиб ўнглаб олиш тўғрисида маслаҳатлар бердилар.

Жиззах область Пахтакор районидаги Кичанов номли совхоз роҳбарларининг бепарволиги ва хотиржамлиги сабабли зараркунандаларни вақтида тугатиш учун ҳеч қандай иш қилинмаган. Бунинг оқибатида анча майдондаги экин ўргимчаккана билан зарарланган. Бундай манзарани шу райондаги Ульянов номли совхозда ҳам кўрдик.

Жиззах область партия комитети қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашни кучайтириш тўғрисидаги мулоҳазаларимизни ишчанлик билан қабул қилиб, камчиликларни дарҳол тугатиш учун барча чораларни кўрдилар.

Шуни таъкидлаш керакки, жойларда барча ўртоқлар бизнинг эътирозларимиз ва маслаҳатларимизга қулоқ солиб, аниқланган камчиликларни тугатиш учун шу ернинг ўзида тегишли чораларни кўрдилар. Ўзаро текшириш якунлари район ва область комитетларининг кенгайтирилган бюроси мажлисларида муҳокама қилинди. Бу эса камчиликларга қарши курашнинг таъсирчан усули бўлиб, мусобақадош дўстлар маслаҳатига диққат-эътиборнигина эмас, шу билан бирга ишнинг аҳволидан чинакам ташвишланаётганликларини ҳам билдиради.

Ҳамма жойда августни катта хирмон учун курашда ҳал қилувчи ой деб ҳисоблаётганликлари жуда муҳимдир.

Пахтакорларга хизмат кўрсатиш тўғрисида ҳам бироз тўхталиб ўтмоқчимиз. Ўзаро текшириш бригадаси аъзолари савдо, медицина хизмати кўрсатиш яхши ташкил этилмаган, деб ҳисоблайдилар. Кўпчилик хўжаликларда яхши дала шийпонлари бўлгани ҳолда маданий-оммавий ва агитация ишлари етарли олиб борилмаяпти. Бадиий ҳаваскорлик коллективлари, адабиёт ва санъат арбоблари пахта далаларининг меҳнатчилари билан мустаҳкам алоқа ўрнатган эмаслар.

Ўтган йилларда бўлгани каби бу йил ҳам социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлигини ўзаро текшириш қардошларча дўстлигимизни мустаҳкамлаш белгиси остида ўтди. Уйга қайтганимиздан сўнг кўрганларимизни ўрганганларимизни сўзлаб берамиз, тажрибангизни ўз республикамизда қўллаш учун ҳамма чораларни кўрамиз.

Ўзбекистон пахтакорлари беш йилликнинг якунловчи йили учун олган мажбуриятларини муваффақиятли бажаришларига — мамлакатга 5 миллион 200 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» етказиб беришларига қалбимиздан тилакдошмиз.

МИНИСТРЛИКНИНГ ИЛМИЙ-ТЕХНИКА КЕНГАШИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ҲУЗУРИДАГИ ИЛМИЙ-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИГА КЎМАКЛАШУВЧИ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИДА

Илмий-техника революцияси ютуқларини хўжаликнинг социалистик системаси афзалликлари билан узвий равишда уйғунлаштириш, илмий-техника тараққиётининг комплекс программасини амалга ошириш ва шу асосда ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ўстиришни таъминлаш бошқаришни бутун чоралар билан такомиллаштиришни, бутун бошқариш фаолиятини сифат жиҳатидан яхшилашни тақозо қилади. Партиямиз халқ хўжалигига раҳбарликни такомиллаштира бориб, техника сиёсатини амалга ошира бориб, меҳнаткашлар оммаси техника ижодкорлигини кучайтириш сиёсатини қатъий олиб бормоқда.

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, республиканинг кўпчилик министрликлари ва идоралари экономикага раҳбарлик қилишнинг умумий системасида ўз ўринларини тўғри белгилаб олдилар, тармоқларнинг чинакам штаби, партиямиз техника сиёсатини ҳақиқий амалга оширувчилар бўлиб қолдилар. Улар ҳозирги вақтда узларининг диққат-эътиборларини тармоқни ривожлантиришнинг ҳал қилувчи, истиқболли масалаларига, ишлаб чиқаришнинг иқтисодий самарадорлигини оширишга қаратмоқдалар. Иш методлари такомиллаштирила бориб, илмий-техника тараққиётини бошқаришнинг барча звенолари иши юқори босқичга кўтарилмоқда.

Илмий-техника тараққиётини бошқаришнинг тармоқ системаси сифатида улар бугунги кунда министрликларнинг илмий-техника кенгаши — маслаҳат берувчи орган сифатида катта иш олиб бормоқдалар. Бу орган составида юқори малакали мутахассислар, илмий муассасалар ва жамоат ташкилотларининг ходимлари бор. Низомда белгилаб қўйилганидек, тармоқда илмий асосланган техника сиёсатини белгилаш, илмий-техника тараққиётини ҳар томонлама тезлаштириш— Ватан ва чет эл фанининг энг янги муваффақиятларини ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш, ишлаб чиқаришни юксак суръатлар билан ривожлантиришни таъминлаш, меҳнат унумдорлигини ҳар томонлама ошириш, асосий фондлардан яхшироқ фойдаланиш, маҳсулот сифатини яхшилаш бу кенгашларнинг асосий вазифасидир.

Республикадаги министрликлар ва идораларнинг кўпчилик илмий-техника кенгашлари тармоқда техникани тараққий эттиришга катта ҳисса қўшмоқдалар, «фан — ишлаб чиқариш» занжиридаги ҳаракатни тезлаштиришда ғоят қатъиятлик намуналарини кўрсатмоқдалар. Тажриба шундай ҳақиқатни яна бир марта тасдиқладики, қаерда илмий-техника кенгашларининг иши даражаси юқори бўлса, коллектив омилкорлик унинг ҳар бир аъзоси ишчанлиги билан қўшиб олиб борилса, ўша ерда чинакам ижодий вазият ҳукмронлик қилмоқда, бошқариш ходимларининг ташаббускорлиги кенгроқ намоён бўлмоқда, ҳамма нарсада ва ҳар бир ишда янги, илғор нарсалар ўзига йўл топмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги илмий-техника тараққиётига кўмаклашувчи кенгаш илмий-техника кенгашлари ролини янада оширишга катта эътибор бериб, яқинда республика Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг илмий-техника кенгаши иш тажрибасини ўрганиб чиқди. Бу министрликнинг корхона ва ташкилотларида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш, технология жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштиришда катта иш қилинмоқда. Тармоқ маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажармоқда, шу вақтгача 29 хил бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Тўрт йил мобайнида меҳнат унумдорлиги беш йиллик топшириқда белгиланган 20,4 ўрнига 27,7 процент ўсди.

Бунда министрликнинг илмий-техника кенгаши муайян роль ўйнади. Кенгаш илмий-тадқиқот, лойиҳа ва тажриба конструкторлик ечимларининг бажарилиши ва жорий этилишини мунтазам муҳокама этиб боради, тадқиқотларнинг тематикасини белгилашда тавсияномалар беради, шунингдек, илмий-техника тараққиётининг асосий йўналишларини кўрсатиб беради, бинокорлик материаллари саноатини техника билан қайта қуроллантириш юзасидан таклифлар ишлаб чиқиб, уларнинг бажарилишини назорат қилиб боради. Илмий-техника кенгаши ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш, қўл меҳнатини механизациялаш, корхоналарни реконструкция қилиш маҳсулот сифатини яхшилаш проблемаларига алоҳида эътибор бермоқда. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг химия институти тавсиясига биноан ҳамда кенгашнинг актив ёрдамида Ангрен цемент комбинати реконструкция қилиниб, пардозловчи оқ цемент ишлаб чиқаришни ўзлаштирди.

Илмий-техника тараққиётида кўмаклашувчи республика кенгаши шуни ҳам кўрсатиб ўтдики, Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг илмий-техника кенгаши илмий-техника тараққиётини бошқаришнинг умумий системасида ҳали ўз ўрнини тўла белгилаб олгани йўқ, корхоналарни техника билан қайта қуроллантириш аҳволини ва бу ишнинг истиқболини етарли таҳлил этмаётир, ишлаб чиқариш қувватларидан тўлиқ фойдаланиш юзасидан таъсирли тадбирларни амалга оширмаётир, қурилиш ишлаб чиқаришининг эҳтиёжлари асосида маҳсулот сифатини яхшилаш имкониятларидан етарли фойдаланмаётир. Кенгашнинг иши лойиҳа-смета ҳужжатлари ва янги қурилишларни кўриб чиқиш билан боғлиқ бўлган масалаларга ўралашиб қолган. Кенгашнинг диққат эътиборидан технология ва ишни ташкил этиш, ишлаб чиқаришни реконструкциялаш ва модернизациялаш, янада самарали технологияни ўзлаштириш сингари муҳим ҳаётий масалалар тушиб қолмоқда. Масалан, газсиликат плиталари цехи ишлаб чиқаришга топширилгани билан қатор камчиликлар оқибатида узоқ вақт маҳсулот бермади. Янги техника маҳсулот бермай бекор тураверди, аммо бу масала кенгашда муҳокама қилинмай қолаверди.

Тармоқда ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш жуда суст бормоқда. Айрим корхоналарда бу кўрсаткич 25 процентга ҳам етмайди. Янги техникани жорий этиш ҳисобига бир йилда ҳар мингта ишчидан салкам беш киши қўл меҳнатидан халос бўлмоқда-ки, бу рақам республика бўйича ўртача кўрсаткичдан 2,5 баравар пастдир. Министрлик корхоналарида амалга оширилаётган илмий техника тараққиёти корхоналарининг иқтисодий самарадорлиги ҳам пасаймоқда. Бироқ, бу масалалар ҳам кенгаш, унинг бюроси ва секциялари фаолиятида ўз ифодасини топмаётир.

Министрликнинг илмий-техника кенгаши планли раҳбарликда иқтисодий методларнинг ролини оширишга етарли ғамхўрлик қилмаётир, планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришни янада такомиллаштириш, фан, техника, илғор тажриба ютуқларини жорий этиш асосида корхоналарнинг хўжалик мустақиллигини кенгайтириш масалалари билан етарли шуғулланмаётир. Илмий-техника кенгаши энг муҳим илмий-техника проблемаларини белгилашда, илмий тадқикотларнинг асосий йўналишларини ҳал этишда принципиал позицияни тутмади. Фан муассасалари иши билан хўжалик шартномалари муносабатларини ривожлантиришга дуруст кўмаклашмаётир. 1973—1974 йилларда кенгашда илмий техника ишларининг бажарилиши ҳақида тингланган 18 ҳисоботдан бештасигина ишлаб чиқаришга жорий этиш учун қабул қилинган. Лаборатория шароитларида рангли цемент олиш технологияси ишлаб чиқилди, лекин неча йилдан бери саноатда ўзлаштиришга йўл тополгани йўқ. Буларнинг ҳаммаси шундан далолат берадики, кенгаш илмий тадқиқотларнинг тармоқ эҳтиёжи учун жорий этилиши устидан назоратни бўшаштириб юборган, олимларнинг таклифларини ишлаб чиқаришга жорий этишда етарли қатъиятлик йўқ.

Илмий-техника кенгаши, унинг секцияларида перспектив иш планлари йўқ, ижрони текшириш пухта йўлга қўйилмаган, командировкаларга бориб келган ходимларнинг ҳисоботлари тингланмайди, уларнинг таклифлари ишлаб чиқаришга жорий этилаётганлиги билан қизиқилмайди. Ғоят кўп юмушлар юклатилган илмий секретарь ташкилотчилик ишларига вақт тополмайди.

Республика Бинокорлик саноати министрлиги ҳузуридаги илмий-техника кенгаши фаолиятидаги кўпчилик камчиликлар, дейилади республика кенгашининг қарорида, министрлик раҳбарлари томонидан бўш назорат ўрнатилганлиги, бу аппаратдаги масъул ходимларга етарли талабчанлик крўсатмаётганлиги оқибатидир. Министрлик коллегияси кенгашга тегишлича ёрдам кўрсатмаётир, кенгашнинг министрлик аппаратида ва жойлардаги обрўсини оширишга ғамхўрлик қилмаётир. Министрнинг буйруқларида ва коллегиянинг қарорларида кенгаш ва унинг секциялари иши фаолияти ўз ифодасини топмаётир. Министрлик кенгашни йирик олимлар, мутахассислар, ишлаб чиқариш новаторлари, илмий-техника жамоатчилиги намояндалари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг вакиллари билан мустаҳкамлаш тадбирларини кўрмади.

Илмий-техника тараққиётига кўмаклашувчи республика кенгаши министрликнинг кенгашига юқорида қайд этилган камчиликларга барҳам бериш вазифасини топширди. Кенгаш ўз фаолиятида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Республика саноати, қурилиши, транспорт ва алоқа ташкилотларида меҳнат унумдорлигини ошириш суръатларини кучайтиришнинг қўшимча тадбирлари тўғрисида»ги қарорида белгиланган тадбирларни амалга оширишга алоҳида эътибор бериши керак.

Кенгаш янги техника ва хўжалик шартномаси ишларининг бажарилиши устидан қаттиқ назорат ўрнатиши, илмий, лойиҳа ва конструкторлик ечимларининг самарадорлигини ошириш, уларни жорий этишга кўмаклашиши лозим. Кенгаш ва унинг секциялари мажлисларида техника иқтисодий кўрсаткичлари кўриб чиқилиши, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатига баҳо берилиши лозим.

Қарорда кенгашнинг диққат-эътибори меҳнатни ташкил этиш, бошқариш механизмини такомиллаштириш, бошқаришнинг автоматик системасини ишлаб чиқиш ва жорий этиш, корхоналарга раҳбарлик қилишда электрон-ҳисоблаш техникаси ва математик методлардан кенг фойдаланишга қаратилди. Министрлик ва унинг жойлардаги ташкилотларида илмий-техника ахбороти ва пропагандасини тубдан яхшилаш, патент-лицензия ва рационализаторлик-ихтирочилик ишларини ривожлантириш зарур.

«Совет маъмуриятининг масаласи, — деб уқтирган эди В. И. Ленин, — пухта, аниқ, тез ишлаши лозим. Унинг бўшашувчилигидан манфаатдор кишиларгина эмас, балки бутун бошқариш иши зарар кўради». Министрлик коллегияси илмий-техника кенгаши фаолиятига янада талабчанлик кўрсатиши, бутун чоралар билан унинг обрўси ва ролини ошириши лозим. Кенгашнинг тавсиянома ва таклифларини мунтазам кўриб, муҳокама этиши даркор. Кенгаш тўла кӧнли ишлаб, ҳамма янги, илғор нарсаларни вақтида илғаб, қўллаб-қувватлаши, ўз фаолиятига ташаббускорларни кенг жалб этиши, бошқариш коллективида ишчанлик, камчиликларга муросасизлик вазиятини қарор топтириши лозим.

Баъзи бошқариш аппаратларининг партия ташкилотлари илмий-техника кенгашлари фаолиятига катта эътибор бериб, коммунистларни чинакам ижодий ишга фаол жалб қилишнинг, тармоқдаги техника тараққиёти муҳим масалаларини ҳал этишнинг синалган воситаси деб билмоқдалар. Кучлар шу тариқа бирлаштирилганида, бошланғич партия ташкилотлари илмий-техника кенгашлари ва уларнинг секциялари ишига ёрдам бериб, уларни қўллаб-қувватлаганида кенгаш аъзолари ишига бош-қош бўлганида катта иқтисодий самарага эришилишини тажриба яққол кўрсатмоқда.

Давр министрликларнинг коммунистлари олдига юксак талабларни қўймоқда. Бутун бошқариш системаси пухта, бир меъёрда, ташаббус кўрсатиб ишлашини таъминлаш ўша ердаги коммунистларнинг муҳим вазифасидир. Республика хўжалик органларининг илмий-техника кенгаши фаолиятига ҳам бу масала тааллуқли, албатта.

Тошкент шаҳар партия комитети ва тегишли район партия комитетлари ҳузуридаги илмий-техника тараққиётига кўмаклашувчи кенгашлар министрлик ва идораларнинг илмий-техника кенгашларига катта ёрдам беришга даъват этилгандирлар. Барча бошқариш коллективларида КПСС Марказий Комитетининг «СССР Алоқа министрлиги партия комитетининг партия ва ҳукумат директивалари бажарилишини назорат қилишни қандай йўлга қўяётганлиги тўғрисида»ги қарори собитқадамлик билан бажарилишига эришиш даркор.

АҚШ ВАКИЛЛАР ПАЛАТАСИНИНГ ДЕЛЕГАЦИЯСИ БИЛАН СУҲБАТ

11 август куни СССР Олий Советида СССР Олий Совети депутатлари АҚШ конгресси вакиллар палатасининг палата спикери К. Альберт бошчилигидаги делегацияси аъзолари билан суҳбатлашдилар.

Учрашувни СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси В. П. Рубен очди.

Учрашувда СССР Олий Совети Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссиясининг раиси Б. Н. Пономарев нутк сўзлади.

АҚШ конгресси вакиллар палатаси делегациясининг визити Совет—Америка ва умуман халқаро муносабатларни ривожлантиришнинг алоҳида муҳим даврида ўтмоқда, деб таъкидлади Б. Н. Понамарев. Шу муносабатларда рўй берган яхши бурилиш СССР билан АҚШ ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорликни тинч-тотув яшаш принципи асосида янада кучайтириш учун зарур шарт-шароитларни яратиб берди.

Б. Н. Пономарев Совет—Америка муносабатларининг етилган проблемаларини, энг муҳим халқаро проблемаларни муҳокама қилишда СССР билан АҚШ раҳбарларининг бевосита шахсий мулоқотлари бениҳоя ижобий роль ўйнаётганлиги тўғрисида гапириб, ўртоқ Л. И. Брежневнинг АҚШга қиладиган визити тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида СССР билан АҚШ ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантириш ишида катта босқич бўлишини таъкидлайди.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишлаб Хельсинкида ўтказилган кенгаш тинчликни таъминлаш учун жуда катта аҳамиятга эга бўлиб, мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларнинг яхшиланиши бу кенгашни ўтказишга кўп жиҳатдан ёрдам берди, деди нотиқ сўзини давом эттириб.

Ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаб ўтганидек, Умумевропа кенгаши «Совуқ уруш»дан тинч-тотув яшаш принципларини амалга оширишга ўтиш ишида шу пайтгача қилинган жамики ижобий ишларнинг якунидир. Бироқ, шу билан бирга, у Европанинг янги уфқлар сари бундан буёнги олға ҳаракати учун таянч нуқтаси ҳам бўлади.

Биз кескинликни юмшатиш ишида эришилган ҳамма ютуқларни юксак баҳолаш билан бирга, сиёсий арбобларнинг муайян бир доираси «совуқ уруш» замонларига қайтгандек бўлиб, кескинликни юмшатиш фақат Совет Иттифоқигагина наф келтиради, деган гапни зўр бериб такрорлаётганлигига ҳайрон бўлаётганлигимизнигина эмас, балки бундан ташвиш чекаётганимизни ҳам яшира олмаймиз. Шундай гапларни айтиш билан бирга кўпинча ҳарбий соҳадаги куч-ғайратларни кўпайтиришга даъват этилмоқда ва Совет Иттифоқидан сиёсий, ҳарбий ёки иқтисодий соҳада у ёки бу тарзда бир томонлама ён берилишига эришиш «маслаҳат» берилмоқда. Мутлақо равшан қилиб айтмоқ кераки, бу хилдаги ишлар кескинликни юмшатиш жараёнига онгли равишда путур етказишга, ўзаро гумонсираш ва ишончсизлик туғдириш йўли билан халқаро муҳитни заҳарлашга қаратилган. «Кескинликни юмшатишни моддийлаштириш — ишнинг моҳиятидир. Европадаги тинчликни ҳақиқатан ҳам мустаҳкам ва барқарор қилиши лозим бўлган жамики ишларнинг моҳиятидир. Бинобарин, биз қуролланиш пойгасини тўхтатиш, қуролсизланиш ишида реал натижаларга эришиш вазифасини асосий ўринга қўймоқдамиз, — деди Л. И. Брежнев. — Бу анализ Европадаги ишлар учунгина эмас, шу билан бирга халқаро муносабатларнинг, ўз-ўзидан равшанки, биринчи галда СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларнинг бошқа муҳим соҳалари учун ҳам тўғри эканлиги шубҳасиз.

Сўнгра Б. Н. Пономарев айтдики, ракета-ядро урушининг олдини олиш мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларнинг туб проблемаси бўлиб қолмоқда. Владивостокда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан АҚШ Президенти Ж. Форд ўртасида стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисида узоқ муддатли янги битим тузиш хусусида эришилган аҳднома жуда катта аҳамиятга эга.

Б. Н. Пономарев СССР билан АҚШ ўртасидаги савдо—иқтисодий алоқалар масаласига тўхталиб, шуни таъкидладики, мамлакатларимиз ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларни ривожлантириш ишидаги камситувчи ҳаракатлар ва Совет Иттифоқига АҚШнинг кўпчилик савдо шериклари фойдаланаётган нормал савдо-сотиқ шароитларини яратиб беришдан бош тортиш Совет—Америка муносабатларига зарар етказаётганлиги ҳозир равшан бўлиб қолди. Мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни ўзаро ҳамжиҳатлик, ўзаро манфаатдорлик ва бир-биримизнинг ички ишларимизга аралашмаслик асосидагина ривожлантириш мумкин.

Сўнгра АҚШ конгресси вакиллар палатаси делегациясининг бошлиғи К. Альберт сўз олиб бундай деди: Биз сизларнинг ҳузурингизга дўстлар сифатида, ҳамкорлик муддаосига амал қилиб келдик. Муҳтарам суҳбатдошимиз Пономарев жаноблари тилга олган масалалар доираси муҳокаманинг асоси бўлиши лозимлигига қўшиламан. К. Альберт ядро қуролидан фойдаланишга қарши курашга катта аҳамият беришини ва бу проблемага ёндошишда икки мамлакатнинг позициялари бир-бирига яқинлигини таъкидлаб ўтди.

Шахсан мен, деди сўнгра К. Альберт, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгаш муҳим бўлди, деб ҳисоблайман. Хельсинкида эришилган натижалар Европада ва бутун дунёда тинчликни сақлаш ишига қўшилган муҳим ҳисса бўлди.

Мен кескинликнинг юмшатилишига ишонаман, деди сўзининг охирида К. Альберт. Кўпчилик америкаликлар ҳам кескинликнинг юмшатилишига ишонадилар ва уни қўллаб-қувватлайдилар.

Шундан кейин кескинликни юмшатиш, қурол-яроғларни, шу жумладан стратегик ҳужум қуролини қисқартириш масалалари хусусида фикрлашиб олинди. Сўзга чиққан нотиқлар Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг натижалари тўғрисида, шу кенгашнинг якунловчи актининг аҳамияти ҳақида гапирдилар.

Суҳбатда СССР Олий Советининг бир қанча депутатлари ва АҚШ конгресси вакиллар палатаси делегациясининг аъзолари қатнашдилар.

Суҳбат давом эттирилади.

(ТАСС).

ПЛАНЕТАМИЗДА

КЕНГАШ ЯКУНЛАРИ МАЪҚУЛЛАНДИ

БУХАРЕСТ, (ТАСС). Руминия Компартияси Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитети, РСР Давлат Кенгаши ва Министрлар Кенгаши ўзининг қўшма мажлисида Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг муваффақиятли тамомланганлигини табрикладилар ва унга қитъадаги сиёсий ҳаётнинг тарихий аҳамиятга эга бўлган воқеаси деб, халқаро муносабатларда янги руҳни барқарор қилувчи, Европада хавфсизликни таъминлашнинг кенг ва чуқур жараёни негизларини барпо этувчи восита деб баҳо берди.

Қўшма мажлис тўғрисидаги ахборотда шундай деб айтилган. РКП Бош секретари, РСР Президенти Н. Чаушеску шу мажлисда Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг учинчи босқичи тўғрисида ахборот берди.

Кенгашнинг Якунловчи акти, дейилади ахборотда, румин халқининг, Европадаги бошқа халқларнинг манфаатларига, бутун дунёда хавфсизлик, ҳамкорлик ва тинчлик ишига мос бўлиб тушади. Кенгашда қатнашган давлатлар шу ҳужжатни имзолаб, шу билан кескинликни юмшатиш йўлини давом эттириш, барча мураккаб проблемаларни музокаралар йўли билан ҳал этиш, тўла тенг ҳуқуқлилик, миллий мустақиллик ва миллий суверенитет принципларини, зўравонлик ёки куч ишлатиш билан таҳдид қилишдан воз кечиш. Европада иноқлик ва тинчликни таъминлаш принципларини ўзаро муносабатларига асос қилиб олиш ҳақида тантанали ваъда бердилар.

Мозамбикнинг пойтахти Лоренсу-Маркиш мамлакатнинг административ ва савдо маркази, Африка қитъасидаги энг йирик портлардан бири ҳисобланади. Суратда: Лоренсу-Маркиш.

БТА—ТАСС фотоси.

ПРОГРАММА АМАЛГА ОШИРИЛМОҚДА

ДЕҲЛИ. (ТАСС мухбири). Индира Ганди бошлиқ ҳукумат эълон қилган социал-иқтисодий ўзгартишлар программаси Ҳиндистонда сиёсий ва иқтисодий вазиятни барқарор қилишга кўмаклашмоқда.

Маъмурият амалга ошираётган тадбирлар туфайли аввало аҳоли энг камбағал қисмининг турмуш даражаси яхшиланмоқда. Чунончи, умуман мамлакатда кейинги вақтларда асосий озиқ-овқатни давлат нархлари билан ижтимоий тақсимлаш системаси сезиларли даражада яхшиланди, савдо-сотиқ ишларида қатъий қоидалар жорий этилди. Чайқовчиларга қарши, ғаллани яшириб сотувчилар, контрабандистлар, валютачилар ва жамиятга қарши бошқа унсурларга нисбатан маъмурий чоралар кўрилди. Мамлакат экономикаси келажакда юксалади, деган умид кучайди. Парламентнинг навбатдаги сессияси депутатлари муҳокамасига тақдим этилган иқтисодий обзорда уқтириб ўтилганидек, умуман мамлакатда саноат ишлаб чиқариши ҳар йили 4-6 процент кўпайди, миллий даромад ҳам деярли шу миқдорда ошаверади.

Иқтисодий программанинг энг муҳим қоидаларидан бири — ер ислоҳотини амалга оширишдан, ортиқча ерларни ерсиз деҳқонларга бўлиб беришдан ва арзон уй-жой биноларини қуришдан иборатдир. Бихар штатида ажратиладиган ернинг энг кўп миқдори ва ортиқча ерларни мусодара қилиш тўғрисидаги низом 31 августгача бажарилади. Харьяна штатида 59 минг акр ер ҳозиргача ерсиз деҳқонлар оилаларига тақсимлаб берилди. Керала штатида ер эгалигининг энг кўп миқдори тўғрисидаги қонун амалда бажарилди: Ассам штатида 300 минг акрдан кўпроқ ер ерсиз деҳқонларга тақсимлаб берилади. Штатларнинг қонун чиқарувчи ассамблеяларида деҳқонларнинг илгариги қарзлари бўйича ерни ишлаб беришни ман қилиш масаласи қараб чиқилмоқда. Орисса, Уттар-Прадеш, Ражастон ва мамлакатнинг бошқа баъзи штатларида ҳозирнинг ўзидаёқ шундай қонунлар қабул қилинди. Марказий ҳукумат томонидан тузилган махсус тадқиқот группаси қишлоқ жойлардаги аҳолига кредит берувчи 50 та банк ташкил этиш тўғрисидаги таклифни ишлаб чиқмоқда.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ЛОНДОН.

Бу ерда «Минтел» тадқиқот жамияти эълон қилган ҳисоботда қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: Ҳозирги вақтда Англиядаги кўпгина уй бекалари гўшт, пишлоқ, мева шарбатларини сотиб олиш имконига эга эмаслар. Кейинги йилда ана шу озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи 15-20 процент ошди. Нон нархининг 27 процент кўтарилганлиги унга бўлган талаб-эҳтиёжни оширди. Бунинг боиси шуки, уй бекалари уй шароитида нон ёпиш билан мушкулликни бирон бўлса ҳам юмшатишга интиладилар.

КАНБЕРРА.

Веллингтондан олинган хабарларга қараганда, Янги Зеландия ҳукумати Янги Зеландия доллари 15 процент девальвация қилинганлигини билдирган. Матбуотнинг хабар беришича, девальвациядан кузатилган мақсад — экспортни, асосан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари экспортини кенгайтиришдан иборат. Газеталарнинг таъкидлаб ўтишича, айни вақтда девальвация импорт молларнинг нархини ошириб юборишга сабаб бўлади. Бу эса мамлакатда нарх-навони умуман ошириб юборади.

ДЕҲЛИ.

Ҳиндистонда халқаро хотин-қизлар йили шарафига хотин-қизларнинг миллий спорт фестивали ўтказилади.

19 ноябрда бошланадиган спорт байрамида республикадаги барча штатлар ва иттифоқчи территорияларнинг хотин-қизлар командалари қатнашади. Ҳар бир команда составида спортчи хотин-қизлардан 75 га яқин киши бўлади. Фестиваль программаси енгил атлетика, бадминтон, стол теннис, сузиш, волейбол ва баскетбол, гимнастика, шунингдек спортнинг баъзи миллий турлари бўйича мусобақалар ўтказишни кўзда тутади.

ЛОНДОН.

Жанубий Африка республикасининг пойтахти Преторияда «Қора танли халқ конвенти» ва «Жанубий Африка студентлари ташкилоти» деган оппозициячи ташкилотларнинг тўққиз аъзоси устидан бошланган суд давом этмоқда. Бу ташкилотлар Жанубий Африка маъмурлари томонидан ўтказилаётган апартеид сиёсатига қарши кураш олиб бормоқдалар. Айбланувчилар орасида студентлар ва ишчилар бор. Улар «террорчиликка қарши ураш ҳақидаги қонун» деб аталмиш машъум қонунга асосан ўтган йили қамоққа олинган эди. (ТАСС).

ИШСИЗЛИК КЎПАЙМОҚДА

ГААГА. Шу йилнинг июль ойида Голландияда 224 мингдан ортиқ ишсиз бор эди. Лимбург, Дренте ва Брабант вилоятларида ишсизлик жуда ҳам авж олиб кетган.

Қисман ишсиз бўлган кишиларнинг сони ҳам ортиб бормоқда. Расмий маълумотларга қараганда 1130 фабрика эгалари июль ойидагина тўлиқ бўлмаган иш ҳафтасига ўтиш ва иш ҳақини камайтириш чораси кўрилади, деб эълон қилганлар. Бу фабрикаларда 86 мингдан ортиқ меҳнаткаш ишлайди.

БОНН. Германия Федератив Республикаси бошидан кечираётган иқтисодий қийинчиликлар натижасида Ғарбий Германиядаги бир қанча ўлкаларнинг маъмурлари мактабларда ўқитувчилар штатини қисқартирди. (ТАСС).

ЖАМОАТ ТРАНСПОРТИ МУШКУЛЛИКЛАРИ

РИМ. (ТАСС). Ёзги отпускалар бошланиши билан Италиянинг жамоат транспорти катта қийинчиликларга дуч келмоқда. Аэропортларда, темир йўл вокзалларида, денгиз паромлари ёнида минг-минглаб пассажирлар тўпланиб қолмоқда. Поездлар ва самолётлар кўпинча ғоят кечикиб келмоқда, билет олиш эса тобора мушкул бўлиб қолмоқда. Маҳаллий газеталар, транспортда тез-тез учраб турадиган бундай қийинчиликларга авиация компанияларида ҳамда давлат темир йўлида мавжуд молиявий ва ташкилий етишмовчиликлар сабаб бўлаётганлигини уқтириб ўтмоқда.

Мамлакатда энг йирик «Алиталия» авиация компанияси катта қийинчиликка учради. Шу компаниянинг қарзи 48 миллиард лирадан ошди. «Алиталия» компанияси ўтган йили ўз самолётлари сонини қисқартиришга, чет элга қатновчи самолётлар сонини қисқартиришга, маъмурият «фойда бермайди», деб ҳисоблаган бир қанча ички линиялардан воз кечишга мажбур бўлган эди.

«ПУЛНИНГ ЮЗИ ҚУРСИН»

«ЭРКИН ДУНЁ» ҚИЁФАСИ

Канаданинг Гамильтон шаҳридан чиққан янги миллионер хоним Одри Робб очиқдан-очиқ шундай дейишга мажбур бўлмоқда. У бундан ярим йил илгари лотереядан бир миллион доллар ютиб олиб, бойиб кетган эди. Бахтли билетни ушлаб турган хонимнинг сурати чиқмаган газета Канадада қолмади деса бўлади. «Ўша вақтда кулиб боққан бахтни ҳамма кўрса-кўраверсин», деб ўйлаб енгилтаклик қилган эканман» дейди Одри хоним.

Ҳақиқатан ҳам миллионер хонимнинг боши ташвишдан чиқмай қолди. У ўқимаган, варақлаб кўрмаган каталоглар қолмади. Лекин шунда ҳам энг замонавий ва ишончли қулф-калит топа олмади. Телефон жиринглаши уни телба қилаёзди. Фамилиясини ўзгартираман деб ҳатто адвокат ҳам ёллади. Барибир, бўлмади. Энди иссиқ ўрнини совутиб, ўрганиб қолган қўни-қўшниларини ташлаб, бошқа шаҳарга кўчиб кетмоқчи.

Миллионер хоним Роббни қуролланган бандитнинг чангалидан биринчи марта қўни-қўшнилари қутқариб қолишди. Яна икки кундан кейин полиция олиб қочиб кетилган машинани йўлда тўхтатди. Машина рулида ўтирган барзангини тинтув қилишганида бир жуфт кишан, парик ва пистолет чиқди. Унда «Миссис Робб, қизингизни соғ-саломат кўрмоқчи бўлсангиз, марҳамат қилиб 500 минг долларни чўзинг!» деб ёзилган хат ҳам бор экан. Хатда ўн ёшли қизалоқ Лорини олиш учун ярим миллион долларни қачон ва қаерга олиб бориш кўрсатилган эди.

Шундан буён миллионер хоним уйида маҳрам сақлашга мажбур бўлмоқда. Ҳатто «Глоб энд мейл» газетасининг мухбири ҳам бу ерга кираман деб обдон азият чекди. Ўзининг хавфсиз киши эканлигини исбот қилиш учун ярим соат эшикда туриб гувоҳномасию, бошқа ҳужжатларини кўрсатгандан кейингина қабул қилишди. Журналист кира солиб, фотоаппаратини ишга солмоқчи эди, уй бекаси бунга руҳсат бермади. Аксинча, журналистнинг ўзини расмга олиб қўйишди. «Ҳафа бўлмайсиз, ҳар бир келган нотаниш кимсани суратга олишга мажбурмиз», деб узр сўради миллионер хоним журналистдан.

(АПН).

◆ ҲОСИЛ ЧЎҒИ — ҚАЛБ ҚЎРИ

◆ ИХТИСОСЛАШГАН КОЛХОЗ СЪЕЗД ВАХТАСИДА

◆ ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МАҲСУЛОТЛАР

◆ ҲАММА ДАЛАДА

◆ ВАЪДАГА ВАФО

Суратда: Шаҳодат Каримова. У помидор теримида ўз дугоналарига ўрнак кўрсатмоқда.

Х. Ҳайдаров фотоси.

ЎЛКАМИЗ НОЗ-НЕЪМАТЛАРИ

ХИРМОНГА БАРАКА

Серқуёш ўлкамизда ғарқ пишиқчилик бошланди. Далаларда, полизларда, боғларда бўлган кишининг кўзи қувнайди. Полизларда юрган киши қовунларнинг хушбўй ҳидидан маст бўлади. Ананас, босволди, бўрикалла, амири, кўкча, шакарпалак. Улар ғарқ пишди, тўрлаб ётибди. Тарвузларни айтмайсизми? Пушталарда жой талашиб бир-бирини туртиб туришибди. Қучоққа сиғмайди. Помидор, бодринг, карам, сабзи, пиёз ҳар қачонгидан мўл.

Бу соҳибкору боғбонларимиз, миришкор деҳқонларимизнинг эрта баҳордан бери табиат инжиқликларини мардонавор бартараф этиб килган меҳнатининг, пешона терининг самарасидир. Деҳқон ҳосил чўғига ўзининг қалб қўрини ҳам қўшган.

Ана шундай қўли қадоқ, бағри даласидек кенг деҳқонлар Наманган область Наманган районидаги Тельман номли колхозда ҳам кўп. Улар колхоз боғларида, полизларида узумзору далаларида етиштирилган ширин-шарбат ноз-неъматларни нобуд қилмай тезкорлик билан йиғиб-териб олиб, эл дастурхонига тортиқ қилмоқдалар. Бу колхоз сабзавотчиликка ихтисослаштирилган. Деҳқонлари эса сабзавотдан мўл ҳосил етиштиришнинг сир-асрорини яхши билиб олишган. Шунинг учун ҳам бу хўжалик фақат Наманган областидагина эмас республикамизда ҳам машҳур. Наманганликлар бу колхозни фахр билан сабзавот комбинати дейишади. Бунинг боиси бор. Чунки, колхоз миришкорлари сабзавотнинг ҳамма турини экиб, йилдан-йилга ундан мўл ҳосил олишмоқда. Шунинг учун ҳам колхоз беш йиллик планни муддатидан илгари адо этди. Ҳозир ўнинчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот топширилипти.

Колхоз миришкорлари бу йил эл дастурхонига 15 минг 640 тонна ўрнига 18 минг 500 тонна сабзавот маҳсулотлари тортиқ қилишга аҳд қилишган. Далалардаги мўл ҳосил бу марра сўзсиз эгалланишини кўрсатиб турибди.

Соҳибкорлар даладаги ноз-неъматларни нес-нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун бутун имкониятларини ишга солмоқдалар. Колхознинг ёшу қариси — ҳамма далага отланган. Ҳатто мактаб ўқувчилари ҳам ёрдамга бел боғлашган. Улар ҳар бир туп ниҳолни авайлаб, ҳосилни йиғиштириб олишяпти. Чунки сабзавот ва полиз экинлари жуда нозик бўлади. Эгат оралаб ҳосил терганда ҳар бир палакни, ҳар бир туп экинни авайлаш керак.

Донгдор сабзавоткор Ленин ордени кавалери Бойдода Бурхонов бошлиқ бригада азаматларининг иши айниқса ибратлидир. Бригада соҳибкорлари сабзавот тайёрлаш беш йиллик планини ўтган йилиёқ бажариб қўйишган. Улар якунловчи йилда янада астойдил меҳнат қилиб мўл ҳосил етиштирдилар. Ҳозир бригада соҳибкорлари унинчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот топширишяпти. Бригада даласида мўл ҳосил етиштирилган. Шунинг учун ҳам улар бир йилда икки йиллик планни бажариш учун бор имкониятларини ишга солишяпти.

Далалардаги жўшқин меҳнат деҳқонлар ўз сўзларининг устидан албатта чиқишларини яққол кўрсатиб турибди. Хирмонга барака соҳибкору деҳқонлар!

Ю. ЗИЕДОВ,
Ҳ. СУЛТОНОВ.

ФУТБОЛ

ҲАМЖИҲАТЛИК БЎЛМАГАЧ...

Мамлакат чемпионатининг календарига биноан «Пахтакор» командаси иккинчи даврада ўз майдонида бир жуфт учрашув ўтказгач, Москвада ЦСКА ва «Торпедо» коллективлари билан куч синашди. Сафардаги дастлабки ўйинда ютқазганларига қарамай тошкентлик футболчиларнинг ўтган кунги учрашувидан умид катта эди. Зеро, «Торпедо» ва «Пахтакор» командалари турнир жадвалида бир-бирига деярли қўшни бўлиб, уларни икки очко ажратиб турарди.

Ўйинда торпедочилар устун келишди. Улар ҳимоя ва ҳужумда ҳаракатлар муштараклигига эриша олдилар. Тошкентлик ҳимоячиларда эса одатдаги ҳамжиҳатлик кўринмади. Бунинг устига, команда «диспетчери» Михаил Аннинг йўқлиги ҳам билиндими, ҳар қалай, шу куни пахтакорчилар уюшқоқлик билан ўйнамадилар. Айниқса олдинги ўйинларда ўзини кўрсатган ёш дарвозабон Муҳаммадали Қўлдошевни бу гал таниб бўлмади. Учрашувнинг биринчи ярмида ўтказиб юборилган уччала тўпда ҳам унинг «ҳиссаси» катта бўлди. Шунинг учун ҳам унинг ўрнига майдонга Лев Филатовни туширдилар. Бироқ энди кеч — ўйин бой берилган эди. Мезбонларнинг тўрт тўпига меҳмонлар фақат бир гол билан жавоб қайтара олдилар, холос. Натижада ўтказиб юборилган тўплар 29 тага етиб, бу жиҳатдан пахтакорчилар ҳавфли зонадаги «Зенит»дан ўзиб, иккинчи ўринга чиқиб олдилар.

Футболчиларимизнинг турнир жадвалидаги мавқеи танг бўлиб қолди. Аммо, умидсизликка тушиш ярамайди. Ўйлаймизки, пахтакорчилар В. Соловьев батамом соғайиб кетгунча, эски қадрдон — СССРда хизмат кўрсатган тренер Г. Качалин маслаҳатлари асосида иш кўриб, навбатдаги учрашувларда аҳиллик билан ҳаракат қиладилар ва турнир жадвалидаги аҳволни ўнглаб оладилар. Чунки жадвалнинг охирги поғонасини эгаллаб турган Ростов армиячилари ҳам ҳаракатга тушиб қолишди. Улар сўнгги турда Москва динамочиларини 1:0 ҳисобида ютишди.

АРТИСТЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

В. И. Ленин марказий музейининг Тошкент филиалида бўлиб ўтган кеча «Ўзбек саҳнасида Ленин образи» мавзуига бағишланди. Кечада шаҳардаги бир қанча корхоналарнинг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари Ҳамза номли ўзбек давлат академик драма театрининг артистлари билан учрашдилар.

Учрашув қатнашчилари Ўзбекистон ССР халқ артисти, ўзбек театрида Ильич ролини биринчи марта ижро этган артист С. Табибуллаевнинг ҳикоясини зўр мароқ билан тингладилар. Республика халқ артисти З. Муҳаммаджонов унинг ҳикоясини давом эттирди. Уларнинг иккаласи ҳам «Революция тонги», «Олтинчи июль», «Йўлчи юлдуз» «Оила» спектаклларида қандай қатнашганликлари ҳақидаги хотиралари билан ўртоқлашдилар.

Учрашувда Ўзбекистон ССР халқ артисти, «Оила» спектаклида Владимир Ульяновнинг онаси ролини ўйнаган З. Садриева ҳам сўзга чиқди. (ЎзТАГ).

ҲАР ТЎҒРИДА

ҚУРИЛИШЛАРДАГИ ХАЗИНА

Чита шаҳридаги ҳунар-техника билим юрти ётоқхонаси қурилишида чуқурни кўмаётган бульдозерчи Юрий Пляскин двигатель шовқини аралаш ишчиларнинг овозини эшитиб, тушлик пайти яқинлашиб қолганини билди, лекин, у машинасини тўхтатиб назар ташлаганида ишчилардан бири чоризм даврида зарб қилинган олтин тангани тупроқ орасидан олганини кўрди. Ҳамма ерни қазишга киришди. Олтин буюмлар — тўғнағичлар, билагузуклар, кулонлар, занжирлар, медальонлар, ҳалқалар бирин-кетин ер устига чиқа бошлади.

Туш пайтида милиция ходимлари олдида ер остидан қазиб чиқарилган бир уюм олтин буюмлар ётарди. Ҳозир хазина ҳисоблаб чиқилмоқда. Қурувчи-ишчилар бу хазина учун мукофот оладилар.

ЖАҲОН ЧЎЛ-САҲРОЛАРИДАН

СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг ботаника боғига нодир кактуслар келтирилди. Теплофизика институтининг инженери Ю. И. Балаклеевский шу кактусларни боғ ходимларига топширди.

Бу ҳаваскор ботаникнинг номи мутахассисларга яхши маълум. У кактусларни коллекциялаш ва ўрганиш иши билан ўн йилдан буён шуғулланиб келмоқда. «Кактус қўраси» деб аталган унинг квартирасида жаҳоннинг барча чўл-саҳроларидан келтирилган ана шу ажойиб ўсимликларнинг 400 дан кўпроқ тури тўпланган. Бу ерда чангалзорларда, саванналарда ва тоғларда топилган кактуслар бор.

Одамлар Ю. И. Балакеевскийга Владивосток, Архангельск, Олмаота, Киев ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидан хат ёзиб турадилар. Унинг ўсимликлар коллекцияси бир қанча виставкаларнинг дипломлари билан тақдирланган.

ХОНАКИ ҲАЙВОНОТ БОҒИ

Курорт шаҳри Боржомининг Коккинаки кўчасидаги 47-уй ҳовлисига қадам қўйишингиз билан сизни ит ҳуриши тўхтатади. Бундан қўрқманг, курлик деб аталган 80 яшар тўти ана шундай вовуллайди.

Курлик — курорт бошқармасининг ходими, ҳайвонлар ва қушларни ғоят севучи Яков Салагишвилининг хонаки ҳайвонот боғида асралаётган қушлардан бири. Турли пайтларда уйида қора беданалар, кирпитиконлар, сув каламушлари, қирғовуллар, япон товуқлари, цесарка товуқлар, товуслар пайдо бўлди.

Я. Салагишвили жониворларга бўлган меҳри-муҳаббатини ўз оила аъзоларига ҳам сингдирди. Ана шу ўзига хос ҳайвонот боғининг «асосий хизматкорлари»дан бири — унинг 14 яшар ўғли Мераб. Мераб мактабда «табиат дўстлари» тўгарагини бошқаради. Унинг учун биология фани бежиз эмас. (ТАСС).

АХБОРОТ: ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАРИДАН

НАМАНГАН

«Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» номли шойи-газламалар комбинатида бир беш йилликда икки беш йиллик маррасини эгаллаш ташаббусига қўшилганлар кўпайиб бормоқда. КПСС аъзоси Роҳатой Юсупова ана шундай ишлаб чиқариш илғорларидан бири. Меҳнатсевар йигирувчи ҳозир 1981 йилнинг иккинчи ярми ҳисобига маҳсулот тайёрлаяпти. Роҳатой эришган ютуқ муносиб баҳоланди. Яқинда унинг номига Москвадан мукофот келди. ВЛКСМ Марказий Комитети Р. Юсупованинг меҳнат кўрсаткичларини юқори баҳолаб, «Беш йилликнинг ёш гвардиячиси» нишони билан тақдирлади. Шунингдек илғор йигирувчилардан Мусо Абдуллаев ва Ҳалимахон Аҳмедовалар ҳам ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиқларини олишга сазовор бўлишди.

САМАРҚАНД

Самарқанд районининг хўжаликлари Байкал-Амур магистрали қурувчиларига бир вагон картошка жўнатдилар. Тайёрлов конторaларида ана шу адресга жўнатиш учун кўпдан-кўп олма, узум, нок, олхўри, шафтоли тўпланди. Бу юклар самолёт билан жўнатилади. Самарқандликлар бу йил Москвага, Ленинградга ва Сибирга, тағин 10 минг тоннадан зиёдроқ мева ва сабзавот жўнатадилар.

ОЛМАЛИҚ

«Синегория» — бу Олмалиқ кон-металлургия комбинати ишчилари ўз фарзандлари учун 1.800 метр баландликда қуриб беришган пионер шаҳарчаси. Ёз фаслида бу ерда 900 ўғил ва қиз дам олиши, даволаниши мумкин. «Синегория» — санаторий типидаги лагерь. Бу ерда дам олувчилар ухлайдиган корпуслардан ташқари спорт билан шуғулланиладиган ва кўнгилли ўйинлар ўтказиладиган майдончалар ҳамда даволаниш ва диагностика кабинетлари борки, улар энг янги аппаратлар билан жиҳозланган.

ШАҲРИСАБЗ

Консерва заводи қанд диабети билан оғриган кишилар учун олманинг эртапишар навидан компот чиқара бошлади. Корхона беморларга олма компотидан ташқари олча, тоғолча, олхўридан ҳам компотлар тайёрлаб беради.

УЙЧИ

Уйчи районидаги «Ленин йўли» колхозида янги клуб очилди. Бу ерда тўпланган кишилар 450 ўринли залга зўрға сиғишди. Колхоз артистлари клуб очилишини катта байрам концерти билан нишонладилар.

Қишлоқ томошабинларига ўз артистлари ветеринария врачи Иброҳим Маматхўжаев, колхоз аъзолари Равзахон Усмонова, Марҳамат Дадажонова, механизатор Хабибулла Юнусов ва бошқа хонанда, раққоса ва созандаларнинг санъати кўпдан буён таниш.

Ҳозир колхоз бадиий ҳаваскорлар тўгарагида йигирма киши бор. Лекин санъат билан шуғулланишни истовчилар жуда ҳам кўп. Энди бир неча тўгарак ташкил қилиш имконияти пайдо бўлди. Яқин вақт ичида колхоз ашула рақс ансамбли ташкил қилинади.

Янги клубда тўгарак ишларини ўтказиш учун хоналар ажратилган. Колхоз правлениеси ва партия бюросининг қарорига мувофиқ музика асбоблари, кийимлар, театр реквизити сотиб олинди.

НУКУС

...К. С. Станиславский номли музикали комедия ва драма театри саҳнасига ёрқин миллий кийим кийишган ёш раққослар чиқишди. Қадимий қорақалпоқ куйлари янграйди. Улар колхоз артистлари — пахтакорлар, шоликорлар, олис яйловларнинг чўпонлари, ем-хашак тайёрловчи механизаторлар ўз талантларини намойиш қилмоқда. Овул ҳаваскорлар ансамблларининг кўриги ўтказилмоқда.

Хўжайли районидаги Энгельс номли колхоз механизатори А. Агибоев, шу колхознинг сут соғувчиси Қ. Нуримбетова замонавий қўшиқларни ижро этиб, Тўрткўл районидаги «Коммунизм» колхозининг «Пахтакор» ансамбли ва унинг солисти Р. Хакимов ўз маҳоратини намойиш қилиб, томошабинларнинг олқишларига сазовор бўлдилар ва жюрининг юқори баҳосини олдилар. Хўжайли районидаги Ленин номли ва Ҳамза номли колхозларнинг ансамблари иккинчи ўринни, Беруний районидаги «Ленинизм» колхозининг ансамбли учинчи ўринни эгаллади.

* * *

Тўққиз қаватли биринчи турар-жой биноси монтаж қилиб бўлинди. Бу ерда қурилиш ишларини олиб борган Тошкент 1-уйсозлик комбинатининг махсус участка коллективи анчагина қийинчиликларга дуч келди: тупроқ чўкадиган бўлиб, ер ости сувлари ишлашга ўнғай эмас эди. Шунга қарамасдан сульфатга чидамли цементдан ясалган 400 та махсус қозиқ устидаги бу уй мустаҳкам турибди. Шунингдек, ўн бир қаватли меҳмонхона ва яна бир осмонўпар уй-жой биноси монтаж қилинмоқда, тағин иккита баланд бино қуриш мўлжалланмоқда.

АХБОРОТ: ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР

ИНСОН ВА ҚОНУН

ФАРЗАНД ЗАВОЛИ

Болаларни тарбиялаш, уларни жисмоний ва маънавий камол топтириш совет оиласининг энг муҳим вазифасидир. Давлат ва жамиятимиз болаларни тарбиялашда оилага ҳар томонлама кўмаклашмоқда, бахтли болаликни таъминлашга катта аҳамият бермоқда.

Бироқ, булар ота-оналарни ўз болаларини тўғри тарбиялаш учун масъулиятдан асло озод қилмайди. Совет қонунлари ота-оналарга болаларни коммунистик аҳлоқ ва меҳнатсеварлик руҳида тарбиялаш, уларни ижтимоий фойдали ишларга тайёрлаш, жисмоний ўсиши ва билим олиши ҳақида ғамхўрлик қилиш вазифаларини юклайди. Ота-оналик ҳуқуқи болалар манфаатларига хилоф равишда амалга оширилиши мумкин эмас. Шунга кўра ота-оналарнинг болаларни тарбиялаш юзасидан бўлган ҳуқуқ ва мажбуриятларининг тўғри амалга оширилиши устидан давлат назорати муҳим аҳамият касб этади.

Лекин, ота-она деган юксак номга доғ туширадиган, инсоний ахлоқ ва қонун томонидан ўзларига юкланган мажбуриятлардан бўйин товловчи кишилар ҳам йўқ эмас. Бундай ота-оналар ўз фарзандлари ва жамият олдидаги бурчларини унутиб, болаларини оғир аҳволга солиб қўядилар, уларнинг ҳаёти, соғлиғи ва тарбиясини хавф остида қолдирадилар. Давлат ва жамият бундай ҳолларга бефарқ қарай олмайди, албатта. Ўз ҳуқуқ ва мажбуриятларини бажармайдиган ота-оналарга нисбатан қонунда муайян таъсир чоралари белгиланган.

Ўзбекистон ССР оила ва никоҳ ҳақидаги Кодексининг 83-моддасида кўзда тутилган ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилиш ўз бурчларини бажармайдиган ота-оналарга нисбатан қўлланиладиган фавқулодда ва охирги чорадир. Бу чора болаларни тарбиялаш юзасидан ўз мажбуриятларини бажаришдан бўйин товловчи, ота-оналик ҳуқуқларини суиистеъмол қилувчи, болаларга қаттиққўллик билан муомалада бўлувчи, ўзларининг хулқи билан болаларга зарарли таъсир ўтказувчи ота-оналарга суд йўли билан қўлланилади. Болалар таъминоти учун суд томонидан белгиланган алиментни тўлашдан бўйин товлаш ҳам ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилишга асос бўла олади. [illegible] ота-онадан бири, болага ҳомийлик ва васийлик қилувчи шахслар, шунингдек, прокурор томонидан қўйилиши мумкин. Бу ҳуқуқдан маҳрум қилинган ота-оналар болага нисбатан бўлган ҳамма ҳуқуқларини йўқотади, лекин уни моддий жиҳатдан таъминлаш (алимент тўлаш) мажбуриятидан озод қилмайди.

Суд ва прокуратура органларининг иш тажрибаси шуни кўрсатадики, ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган шахсларнинг кўпчилиги бирор жойда ишламайдиган, спиртли ичимликларга муккасидан берилган, ахлоқи бузуқ ва савияси паст кишилардир.

Мана бир мисол. Тошкент шаҳридаги 1-Қорақамиш массиви, 22-уйда яшовчи Марям Ҳабиева ёш ва меҳнатга лаёқатли бўлсада, узоқ вақт мобайнида бирор жойда ишламасдан текинхўрлик билан кун кўриб келган. Маст ҳолда уйига ҳар хил кишиларни олиб келиб, қизи Лола кўзи ўнгида ножўя ҳаракатлар қилган. 4 яшар қизчани кўпинча квартирада ёлғиз қолдириб, устидан қулфлаб кетар, унинг аҳволидан хабар олмас эди.

Табиийки, қўни-қўшнилар, жамоатчилик бунга бефарқ қараб туролмади. Ҳабиева бир неча марта огоҳлантирилди. Лекин у тегишли хулоса чиқармади. Шунинг учун Собир Раҳимов район прокурори Ҳабиевага нисбатан иш қўзғатди. Халқ суди уни оналик ҳуқуқидан маҳрум қилиш тўғрисида қарор чиқарди. Лола, [illegible]

Бошқа бир мисол. Жиззах шаҳри, Ленин кўчасидаги 73-уйда яшовчи М. Урумбоева халқ судининг қарори билан 3 боласига нисбатан оналик ҳуқуқидан маҳрум этилди. У, Ҳабиевадан фарқли ўлароқ, ғишт терувчи бўлиб ишларди, лекин ўзининг оладиган маошини ичиб битирар, ҳатто болаларининг кийимларини ҳам сотиб ичарди.

Урумбоева маст ҳолда бир неча марта милицияга келтирилди, хулқини тузатиш ҳақида ваъдалар берди. Лекин аҳвол ўзгармади. Унинг болалари кўпинча уйга киролмай, қўшниларникида тунашга мажбур бўлишарди. Иш шу даражага бориб етдики, Урумбоеванинг 7-синфда ўқийдиган катта қизи Тамара тегишли идораларга мурожаат қилиб, болалар уйига юборишни сўраган. Шуниси ажабланарлики, бу иш судда кўрилаётганда, у ишлайдиган 27-қурилиш трестига қарашли 29-ПМК бошлиғи Абайдуллаев, партия ташкилотининг секретари Салмин ва касаба союзи маҳаллий комитети раиси Аҳмедовлар судга хат юбориб, Урумбоевани софдил, виждонли ва обрўли ходима деб кўрсатишга уриндилар.

Болалар тарбияси, уларнинг ўсиб-улғайиб, жамоат учун фойдали кишилар бўлиб етишишлари учун асосан ота-она жавобгардир. Аммо ота-оналар ўртасида бола тарбиясига бефарқ қарайдиган ва ҳатто ўз фарзандларининг моддий аҳволидан хабар олмайдиган кишилар ҳам топилади. Ўз фарзандлари учун алимент тўлашдан қочиб [illegible]

Тошкент шаҳар генерал Узоқов кўчасида яшаган Аҳмаджон Мираҳмедов икки фарзанди учун алимент тўлашдан бўйин товлаб, бир йил давомида қочиб юрган. Оталик бурчини бутунлай унутиб қўйган бу шахс яқинда қўлга тушди ва унинг устидан жиноий иш қўзғатилди.

Шунингдек, тошкентлик А. М. Корнеев ҳам фарзандлари учун нафақа тўлашдан бош тортиб юрган. У алимент тўламаслик мақсадида ҳеч қаерда ишламаган. Суд ижрочиси бирор корхонада ишлаш ва фарзандлари учун нафақа тўлаб, уларнинг тарбиясига ҳисса қўшиб туриш оталик бурчи эканлигини қайта-қайта тушунтириб, огоҳлантиришига қарамай, у на жамият олдидаги, на фарзанди олдидаги бурчини бажарган. Шу сабабли А. Корнеев устидан жиноий иш қўзғатилди. Афсуски, бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Қонунларимиз ғоят инсонпарвардир. Ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган кишилар кейинчалик болаларига нисбатан ўз муносабатларининг нотўғри эканлигини англаб, хулқи ва турмуш қиёфасини ўзгартирсалар, қонунда бундай кишиларнинг ҳуқуқларини қайта тиклаш мумкинлиги кўзда тутилган.

Болаларни тарбиялаш юзасидан ўз бурчларини бажармаётган ота-оналарни ўз вақтида аниқлаш ва болаларни бундай кишиларнинг зарарли таъсиридан ажратиб олиш жуда муҳимдир. Бу ишда маъмурий органлар, халқ маорифи органлари, маҳаллий Советлар ижроия комитетлари қошидаги вояга етмаганлар ишлари билан шуғулланувчи комиссиялар ҳамжиҳатлик билан ишлашлари лозим. Бу муҳим ишда жамоатчиликнинг ҳам роли каттадир. Маҳалла комитетлари, уй-жой бошқармалари, уй-жойлардан фойдаланиш идоралари, мактаблар коллективлари ота-оналик бурчини бажармаётган шахсларни ўз вақтида огоҳлантиришлари, бундай ота-оналар ҳақида тегишли давлат органларига хабар беришлари ва болалар манфаатини кўзлаб амалий чораларни кўришлари зарур.

С. ИИГИТАЛИЕВ,
Ўзбекистон ССР прокуратурасининг бўлим бошлиғи, юридик фанлар кандидати.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.10 — МОСКВА. 10.55 — «Сакраш ҳуқуқи» (бадиий фильм). 17.30 — ТОШКЕНТ. 17.35 — «Камалак» программаси. 18.05 — Мультфильм. 18.25 — «Пионерча ишларимиз» 18.55 — «Иқбол» программаси. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — «Кино оламида». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — КПСС XXV съездига меҳнат рапортлари. 21.20 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Н. Чагарели. «Авлабар бекаси» (спектакль). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — «Камалак» программаси. 12.00 — «Олтин соат» (бадиий фильм). 17.30 — «Олис денгиз сафари» (бадиий фильм). 19.00 — МОСКВА. 20.55 — «Милиция сержанти» (телевизион бадиий фильм, 1-серия). 22.00 — «Ёшлик» студияси кўрсатади (Тошкент). 22.30 — Фильм-концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Болалар учун фильм. 20.25 — Фильм-концерт. 21.10 — Тошкент янгиликлари. 21.25 — Классик куйлардан саҳифалар. 22.05 — «Коцюбинскийлар оиласи» (бадиий фильм, 1-серия).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/VIII да Чақмоқ, 14/VIII да Қароқчилар.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Муҳаббат садоси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (11.00, 13.00, 14.00, 15.00), САНЪАТ САРОЙИ (18.00, 19.45, 21.15).

Тушлар ўнгидан келавермайди — «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 19.00, 21.00), «МОСКВА» (11.00, 12.30).

Сотқинлик кунлари — «ЎЗБЕКИСТОН» (10.00, 13.00, 16.00, 18.00, 21.00), «ҚОЗОҒИСТОН» (16.00, 18.00, 20.00).

Қайта тикланган никоҳ — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Жанжалга тайёрмиз — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Очкўзликка қарши маккорлик — «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Музика садолари — «МОСКВА» 14.00, 18.00 20.00, 21.00, 21.30).

Шилқим — «ДРУЖБА» (12.00, 14.00, 18.00 20.00 21.00, 21.30).

Виннету — Инчу-чун ўғли — САНЪАТ САРОЙИ (11.00, 13.30, 16.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Муҳаббат садоси — «ХИВА».
Жаноб Септим ресторани — «ФЕСТИВАЛЬ».

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДАГИ
19-ҲУНАР-ТЕХНИКА
БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги мутахассисликлар бўйича
УҚУВЧИЛАР
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

токарлар (ўқиш муддати 1-2 йил), фрезерчилар (1-2 йил), саноат ускуналарини ремонт қилувчи слесарлар (2 йил), газ-электр пайвандчилар (1-2 йил).

БИЛИМ ЮРТИГА УРТА ВА ТУЛИҚСИЗ УРТА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқув юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: ариза, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт (асл нусхаси), маълумоти ҳақидаги ҳужжатлар (асли), мактабдан характеристика, турар жойидан справка, автобиография, саломатлиги ҳақидаги справка, 3x4 см, ҳажмидаги 10 дона фотосурат.

УҚИШ — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юртига қабул қилинганлар уч маҳал иссиқ овқат, кийим, ётоқхона, шунингдек ишлаб чиқариш практикасидаги иш ҳақининг 33 проценти билан таъминланадилар.

БИЛИМ ЮРТИ ҚОШИДА КЕЧКИ МАКТАБ ФИЛИАЛИ БОР.

Қабул комиссияси ҳар куни соат 9.00 дан — 17.00 гача ишлайди.

Бизнинг адрес: Чирчиқ шаҳар, Железнодорожная кўчаси, 128-уй. Телефонлар: 5-02-68, 5-02-98; 5-06-73, 5-02-24.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ
ҲИСОБЛАШ МАРКАЗЛИ КИБЕРНЕТИКА ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория мудирлари: биомолекуляр процессларни моделлаштириш, биотехника, рақам-аналогли системалар, биологик системаларни адаптациялаш, медицина кибернетикаси, адаптациялаш системалари.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Володарский кўчаси, 26-уй.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, ТОШКЕНТ, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.
Р. — 03537. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 189.